

Люта Авдіївка

Окупанти атакують по всій лінії зіткнення, але наші захисники мужньо тримають оборону

» стор. 2

Облога замкненого кола — хід Залужним

Пентагонівський почерк відставки?

» стор. 4

Скажіть «си-и-и-р!»

Переселенка зі Слов'янська Донецької області поновила крафтове сироваріння в селі на Полтавщині

» стор. 7

Україна молода

Середа, 14 лютого 2024 року

№7 (5971)

Учорашні курси НБУ:
1 \$ = 37,895 грн
1 € = 40,809 грн

На емоційному піднесенні

Подолавши перший етап відбору, вітчизняна хокейна збірна стала на крок ближчою до Олімпіади-2026

» стор. 14

Українські хокеїсти в Польщі виграли передкваліфікаційний олімпійський турнір. Фото з сайту Фото з сайта polskihokej.eu.

Поспішіть передплатити «Україну молоду» на березень

стор. 9

Ілля Євлаш
начальник пресслужби Оперативно-стратегічного угруповання військ «Хортиця»

«Цей наступ, який почався ще з 10 жовтня 2023 року і триває дотепер, не може тривати вічно. Це вже останні конвульсії, в яких б'ється російська армія».

■ ПОВЕРНЕННЯ

Із пекла додому

Україна провела 51-й обмін військовополоненими, повернувши додому 100 українців, більшість з яких захищали Маріуполь

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Уже втретє в цьому році Україна повернула додому групу своїх захисників. Серед врятованих — 49 бійців Нацгвардії, 25 прикордонників і 26 військовослужбовців ЗСУ, з яких 11 служили в теробороні. Наймолодшому з них усього 20 років, найстаршому — 62. «Усі визволені — рядового та сержантського складу, — повідомили у Координаційному штабі з питань поводження з військовополоненими. — Більшість із них, 84 воїни, захищали Маріуполь (у тому числі 82 оборонці «Азовсталь»), решта виконували бойові завдання на Донецькому та Луганському напрямках. Вдалося визволити, зокрема, медика, який у надскладних умовах рятував поранених на «Азовсталі», рідних братів Миколу та Романа».

У штабі подякували Об'єднаним Арабським Еміратам за посередницьку допомогу в організації обміну, а також повідомили, що 28 врятованих захисників мають поранення або тяжкі хвороби. Наразі вони проходять лікування у різних медичних закладах.

Як «УМ» уже повідомляла, наймасштабніший обмін полоненими цього року стався одразу після новорічних свят. Тоді додому повернулися 230 українців, серед яких були і 5 жінок. Ще 207 бранців визволили 31 січня. Вони захищали Маріуполь, Херсон та острів Зміїний.

Загалом з початку повномасштабного вторгнення до рук рашистських катів потрапили 4 тис. 337 українців. Причому йдеться лише про кількість, яку вдалося встановити офіційно. У цьому списку є не лише військові, а й 763 цивільні. Втім точне число бранців назвати складно, оскільки за час гарячої фази війни безвісти зникла значно більша кількість людей. Не виключено, що частина з них не загинула, а була ув'язнена московитами. На сьогодні зі справжнісінького пекла вдалося визволити 3 тис. 135 осіб. Понад 90 відсотків із них зазнали нелюдських катувань і потребують тривалої медичної та психологічної реабілітації.

Надія на те, що наших співвітчизників і далі визволятимуть з полону, — є, оскільки обмінний фонд регулярно поповнюється новими окупантами. Як повідомив наприкінці минулого року представник Головного управління розвідки Міноборони Андрій Юсов, місця утримання російських військовополонених в Україні переповнені. Кожен п'ятий із цієї кількості добровільно залишив позиції, здавшись ЗСУ. Значну роль тут відіграла програма «Хочу жити». ■

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Після заміни військового керівництва певний час не було відомо, як вирішуватиметься доля частково окупованої Авдіївки. За даними експертів, колишній главком Валерій Залужний пропонував вивести наших бійців з міста, аби уникнути потрапляння в котел. Але днями стало відомо, що нова команда Олександра Сирського прийняла рішення посилити авдіївське угруповання свіжими боєздатними силами.

За даними іноземної преси, на цю ділянку фронту, найвірогідніше, буде направлено 3-тю штурмову бригаду, яка вважається однією з найкращих у ЗСУ. Їхнє головне завдання — відтіснити ворога від вулиці Грушевського, якою надходить доставка боеприпасів та продовольства. Ворог добре знає про низький рівень озброєння наших бійців, тому намагається максимально використати ситуацію, обстрілюючи українські позиції з артилерії та авіації.

Становище самих рашистів теж незавидне. На думку начальника пресслужби Оперативно-стратегічного угруповання військ «Хортиця» Іллі Євлаша, їхній колишній запал погроху слабшає. «Цей наступ, який почався ще з 10 жовтня 2023 року і триває дотепер, не може тривати вічно, — припустив він в ефірі Radio NV. — Це вже останні конвульсії, у яких б'ється російська армія. І до-

■ ПРОКАТ

Інший Франко — авіатор і науковець

У художньому фільмі про молодшого сина Каменяра зіграли В'ячеслав Довженко та Ахтем Сеїтаблаєв

Валентина САМЧЕНКО

Документальними кадрами окупації Львова у роки Другої світової війни розпочинається художній фільм «Інший Франко», прокат якого стартував 8 лютого. Місто вже 1 вересня 1939 року бомбардували повітряні сили Третього рейху, 12 вересня фашистське угруповання почало його штурмувати. А 17 вересня на територію Польщі ввійшла інша окупаційна армія, і вже 22 вересня генерал Лянґнер, який тримав оборону міста від нацистів, змушений був підписати «Протокол про передачу Львова військам радянським».

Такий зачин ігрового кіно про молодшого сина Івана Франка у дні сучасної повномасштабної російсько-української війни дає можливість разом з героями фільму по-особливому проживати пунктирно згаданий минулий період, коли на початку ХХ століття була надія на незалежність України, яку впродовж десятиліть московія все ж змогла придушити репресіями і зброєю. У теперішньому часі і кадри з екрана спонукають нарешті перемогти ворога.

Зйомки «Іншого Франка» проходили у Львові і Києві. Завершилися ще 2020 року. Кінострічка про Петра Франка — співзасновника «Пласту», авіатора, ученого, першого директора музею свого батька у Львові — спочатку через пандемію коронавірусу, а потім через напад на Україну 24 лютого 2022 року дійшла до кінотеатрів тільки тепер. Наймолодшого сина Каменяра у віці від 40 до 51 року зіграв відомий актор театру і кіно В'ячеслав Довженко.

У неувілейний день його народження у Франків дім несподівано завітав імпульсний Андрій Гришук зі шрамом на обличчі, з яким головний герой і його дружина Ольга знаються ще з часів «Пласту». Виконавець цього вигаданого персонажа — так само добре впізнаваний Ахтем Сеїтаблаєв.

Цих двох героїв доля звела не випадково: їм є що згадати з минулого. Проте майбутнього українських діячів радянсь-

■ НА ФРОНТІ

Люта Авдіївка

Окупанти атакують по всій лінії зіткнення, але наші захисники мужньо тримають оборону

сить скоро, думаю, настане час «Ч», коли наша команда, вже нова, з нашим досвідом, озброєнням, вступить у дію. Думаю, що противник це якісно відчує на своїй шкурі. Навіть очільник ГУР МО Кирило Буданов зазначав, що використання противником «Ураганів» уже є рідкістю, а «Смерчів» — це взагалі щось таке з неймовірного. Відчувають вони брак і особового складу».

З аналогічною затятістю окупанти й далі намагаються прорвати лінію оборони на Куп'янському напрямку. Як повідомляється у ранковій оперативній інформації Генштабу ЗСУ від 13 лютого, минулої доби ворог проводив штурмові дії в районі села Табаївка. Українські воїни відбили всі атаки окупантів.

На Бахмутському напрямку рашисти активізувалися в районі Богданівки і намагаються під прикриттям дронів та артилерії йти в наступ малими штурмовими групами. Важку техніку вони не використовують через несприятливі погодні умо-

ви. «Найчастіше росіяни відправляють уперед підрозділи «Шторм Z» та «Шторм V», яких їм шкода найменше, — повідомив Ілля Євлаш. — Крім того, ув'язнених із цих підрозділів використовують для виявлення мінних полів і вогневих точок».

Водночас рашисти продовжують зміцнювати лінію оборони на Донбасі усіма можливими способами. Український моніторинговий проєкт DeepState повідомив про появу на окупованій частині Донеччини так званого «цар-потяга». Суцільна конструкція стоїть між Оленівкою та Волновахою, містить 2 тис. 100 товарних вагонів і тягнеться на 30 кілометрів. «Це дуже специфічна інженерна споруда, — кажуть у DeepState. — Задумка зрозуміла — перешкода для просування Сил оборони. Її цілком можна розглядати як окрему лінію оборони, адже пошкодити, зрушити чи підірвати 30-кілометрову масу металу вкрай важко. А рух техніки через таку заваду без пробиття коридору неможливий». ■

Наймоладшого сина Каменяра у фільмі «Інший Франко» зіграв В'ячеслав Довженко.
Фото з сайту planetakino.ua.

ка влада позбавляє. Ця підступність поступово проявляється, коли глядач бачить Петра Франка люблячим батьком і чоловіком, який рятує інших від терору «советів» у Харкові і Львові.

На Петра Франка радянська влада мала багато компромату. Чого тільки вартий напис на зброї: «Петру Франку від Симона Петлюри!»

У Харкові, в Інституті прикладної хімії, Петро Франко працював над проблемами збереження та переробки молока та молокопродуктів кілька років, і в 1933-му. Його робота була важливою, щоб не дати людям померти з голоду. Вченому пропонували радянське громадянство, але він відмовлявся. У 1936 році як польський підданий був змушений просягом доби залишити радянську Україну, надавши розписку про нерозголошення відомостей про побачене. І про це згадується у фільмі.

І в реальності, і в кіно у 1941-му НКВС

забрав Петра Франка саме в день його народження — 28 червня. Ніхто не знає достеменно подальшої його долі. Відносно нещодавно стало відомо про телеграму від 6 липня того року, яку з Києва надіслав у Москву нарком (міністр) державної безпеки УРСР Павло Мешик наркому державної безпеки СРСР Всеволоду Меркулову. Сповідали, що за наказом Хрущова арештовано Кирила Студинського, Петра Франка та оперного співака Михайла Донця. Йдеться про розстріл і резолюцію «за» з підписом Берії.

Фільм «Інший Франко» режисерів Ігоря Висневського та Віталія Малахова за сценарієм Тараса Боровка та Дмитра Наумова спонукає згадати непросту українську історію. Дружину Петра, Ольгу, грає Надія Левченко. Доньок — Іра Кудашова та Яна Коверник. У кінострічці звучить саундтрек «Розпрощався стрілець» у виконанні львівської вокальної формации «Пікардійська Терція». ■

Людмила НІКІТЕНКО

Черкащина — друга область в Україні після Харківської, котра долучилася до створення мобільних аптечних пунктів. Днями на базі обласного підприємства «Фармація» відбувся перший виїзд такого мобільного аптечного пункту в село до споживачів.

За словами міністра охорони здоров'я України Віктора Ляшка, мобільні аптеки охоплять 36 сіл у Черкаській області. І це дозволить забезпечити доступ до лікарських засобів для близько 27,5 тисячі жителів віддалених населених пунктів.

«Запуск мобільних аптек дозволяє вирішити питання доступності лікарських засобів у сільській місцевості та дати пацієнту можливість придбати ліки без необхідності їздити по них у місто. Також важливо, щоб пацієнт міг скористатися програмою «Доступні ліки», тобто отримати лікарські засоби безоплатно або з частковою доплатою», — пояснює Віктор Ляшко. І додає, минулого року в країні було затверджено регуляторні зміни, які дають змогу мобільним аптекам функціонувати. Цього року, в січні, вже запущено першу мобіль-

■ ФАРМАЦІЯ

Ліки до самої хати

На Черкащині запрацював «Мобільний аптечний пункт»

Перший виїзд мобільного аптечного пункту в село на Черкащині.
Фото Черкаської ОВА.

ну аптеку на Харківщині для 80 тамтешніх сіл. А найближчим часом планується ліцензувати ще один мобільний аптечний пункт, що дозволить у 2-3 рази збільшити забезпечення ліками сільське населення Черкаської області.

«У мобільному аптечному пункті можна придбати як без-

рецептурні, так і рецептурні ліки. Всі рецептурні препарати відпускати будуть за паперовими та електронними рецептами», — наголошує міністр охорони здоров'я України. Також, уточнює він, тут відпускати будуть лікарські засоби, які підлягають реімбурсації за програмою «Доступні ліки»: для лікування

серцево-судинних хвороб, для профілактики інсультів та інфарктів, проти нецукрового та цукрового діабету, для лікування хронічних хвороб нижніх дихальних шляхів, розладів психіки, поведінки, епілепсії, інсулін та медичні вироби.

Як розповідає голова Черкаської обласної військової адміністрації Ігор Табурець, понад половина сіл області не має стаціонарних аптечних пунктів. По ліки жителям доводиться їхати мінімум у центр громади. Не всі мають змогу. Тепер у такі села і приїжджатиме пересувний аптечний пункт.

«Графік роботи складено. На старті затверджено 6 маршрутів, ще 14 — у розробці. Орієнтуємось на те, щоб пересувна аптека працювала в кожному населеному пункті кожні два тижні. Точні дати треба запитувати у свого сімейного лікаря та місцевої влади», — підсумовує Ігор Табурець.

«Ми зацікавлені в тому, щоб мобільних аптек ставало дедалі більше і ця практика стала звичною у всіх областях України, тому вчоргове звертаюся до аптечних мереж: долучайтеся до цієї ініціативи», — додає міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко. ■

■ ПРОФОРІЄНТАЦІЯ

Розробника хмарної архітектури викликали?

Класифікатор професій поповниться десятками нових назв

Тетяна РУДЕНКО

На ринку праці з'явилися 42 нові професії, зокрема у сфері ІТ, охорони здоров'я, соціальної, фінансової. Відповідні зміни було внесено до Класифікатора професій, повідомив Міністерство економіки. Одночасно вилучено 9 застарілих назв.

Заступник міністра економіки України Тетяна Бережна повідомила: «Осучаснюємо перелік професій відповідно до вимог часу і потреб ринку праці. Найбільше змін — у сфері ІТ-технологій, де з'явиться 29 нових професій, що відповідають реаліям і є затребуваними роботодавцями. Також нові професії відтепер — у медичній сфері, фінансовій. Додаємо професії, в яких виникла потреба у зв'язку з війною та подоланням її наслідків, зокрема, тепер маємо фахівців з розмінування, в медичній галузі — протезистів-ортезистів. Загалом у Класифікатор професій додали 42 нові позиції».

За пропозицією Міністерства цифрової трансформації Класифікатор доповнено 29 новими професійними назвами робіт ІТ-сфери. Відтепер легалізовані: адміністратор вебресурсів, аналітик мобільних додатків, інженер зі штучного інтелекту, розробник штучного інтелекту, розробник архітектури програмного забезпечення (інформаційні технології), розробник хмарної архітектури, фахівець з безпеки електронних комунікацій тощо.

Дев'ять професійних назв робіт в ІТ-сфері приведено у відповідність до сучасних технологій. Так, аналітик комп'ютерного банку даних став просто аналітиком даних. Назву «Аналітик операційного та прикладного програмного забезпечення» змінено на «Аналітик програмного забезпечення», «Інженер з програмного забезпечення комп'ютерів» — на «Інженер з програмного забезпечення».

Одночасно з Класифікатора професій були вилучені дев'ять застарілих назв професій. Зокрема: «Програміст прикладний», «Програміст системний», «Інженер із застосування комп'ютерів», «Аналітик програмного забезпечення та мультимедіа».

Окрім того, деякі оновлення продиктовані нагальною потребою певних спеціалістів. Бо протезист-ортезист — це той, хто виготовляє ортези кінцівок, корсети жорсткої фіксації та функціонально-коригувальні. Оператор Служби 112 — це, зрозуміло, про надання екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером за принципом «єдиного вікна». Ще такі «новачки»: черговий підрозділу Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, інструктор з просторового орієнтування та мобільності, фахівець з розмінування, аудитор за видами діяльності, фінансовий аналітик, оператор установок дробметного очищення та майстер з монтажу, обслуговування, ремонту та налагодження теплових насосів. ■

Галина СОМ

Із 14 лютого по квітень триватиме в Києві мистецький проєкт «Людина і час». Стартуватиме музично-поетичним вечором про кохання Ті Ато, далі продовжиться виставами «Ван Гог. Листи до брата Тео» та «Леся Українка. Вершники мрій». Усього до проєкту входить вісім вистав та перформативних заходів. Глядачі також надихатимуться біографіями Астрід Ліндгрєн, Олени Теліги, Ліни Костенко та Василя Стуса.

«У важкі та кризові для нації періоди ми можемо обіперитися на культуру й переосмислити досвід та боротьбу минулих поколінь, — каже режисерка, заслужена артистка Олена Лазовіч. — Якщо уявити, що все, що зараз відбувається з українцями, — це шлях, то культура тут може виступати як компас, що здає показати напрямом, підсвітити наші сильні сторони. Один із таких способів — історії про видатних постатей, чия доля йде всупереч історії. Людина завжди протистоїть часу, в якому вона живе. Особливо коли цей час невблаганно тікає від нас. Що ми залишаємо по собі? За що ми боремось та за що боролись ті,

■ СТОЛИЦЯ

Вісім побачень

У Києві до квітня читатимуть вірші і показуватимуть вистави про Василя Стуса, Ван Гога й інших видатних діячів

хто вже пішов від нас? Кейси людського життя і досвіду можуть відповісти на внутрішній запит українців співпереживати, надихатися, об'єднуватися і надолужувати силу, підтримку, цілісність». Важливо через долі великих особистостей дослідити та переосмислити власні переживання та шлях. Глядачі долучаться до видатних постатей, що стоять серед своїх епох, звертаючись до кожного з нас, бо їм є що нам сказати.

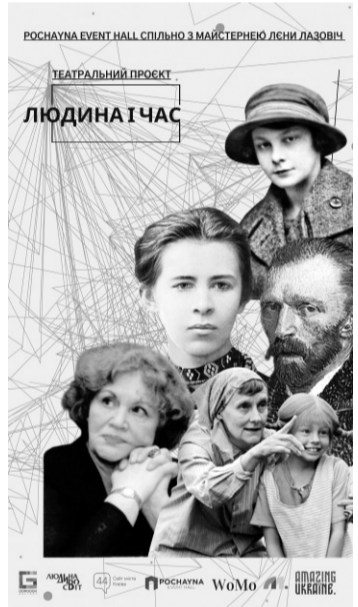
Режисерка Олена Лазовіч у постановці «Олена Теліга. Повернення» покаже війну, краю життя та маленьку незламну жінку. Життя та творчість поетки є прикладом натхненної боротьби за право бути українкою. Вимушена еміграція, перебування у німецькій окупації, творчість — такі

маркери цієї вистави.

Недаремно починатимуть із музично-поетичного вечора про кохання. У складні часи як ніколи усвідомлюєш: любов варта всього, як переконує Сергій Жадан у своєму відомому вірші. Бо любов усе зцілює, все наповнює сенсами. Вона ніколи не перестав бути, ніколи не припиняє жити.

Актори театру Майстерні Лєни Лазовіч продемонструють найкращі твори про почуття. Під акомпанемент фортепіано поєднають українські та світові шедеври поезії, листи до коханих видатних письменників.

Режисерка Аліка Федотова представить виставу «Леся Українка. Вершники мрій». Це спроба звернутись до мало відомої Лариси Косач-Квітки, зняти її з постаменту та поз-

«Людина і час» — це вісім вистав та перформативних заходів.
Фото надане організаторами.

бавити образу хворої поетеси. Аби краще зрозуміти поетесу, показуватимуть її кризь призм дитинства — щасливого, світлого, безхмарного періоду, який постійно підтримує.

Театрально-поетичний сезон проходитиме на вулиці Степана Бандери, в Росшауна Event Hall разом із Майстернею Лєни Лазовіч. ■

Людмила НІКІТЕНКО

■ ВІДБУДОВА

Сто домів

У Гречківці на 70% виконано роботи із заміни вікон

На Черкащині у Гречківці — мікрорайоні міста Сміла, який у грудні постраждав від прильоту російської ракети, коли загинула людина і було понівечено до сотні будинків у приватному секторі, продовжують працювати монтажники. На 70% уже виконано роботи із заміни вікон. Про це повідомляє Ігор Табурець, голова Черкаської обласної військової адміністрації, який тримає питання відновних робіт на контролі.

«Наразі ми отримали нову партію вікон від наших друзів — благодійного фонду Global Empowerment Mission (GEM) у партнерстві з Howard G Buffett Foundation (HGBF). Це — ще 124 віконні конструкції. Очікуємо найближчим часом на останній транш», — розповідає пан Ігор.

За словами голови Черкаської районної військової адміністрації Валерії Бан-

дурко, у будинках, які пошкодило вибухом від російської ракети, виконано роботи з відновлення дахів та повністю демонтовано 8 ущент поруйнованих будинків. «Зараз на місці, де стояли знищені хати, зачищена територія. Із власниками домовилися про грошове відшкодування. Кожен із них самостійно вирішить, будувати нове житло чи придбати його на «вторинці», — говорить пані Валерія. ■

У пошкоджених будинках мікрорайону Гречківка вставляють вікна.
Фото Черкаської ОВА.

Тетяна ПАРХОМЧУК

■ КАДРОВІ ГРАБЛІ

Облога замкненого кола — хід Залужним

Пентагонівський почерк відставки?

Відставка головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного не стала несподіваною. Про такий намір політичного керівництва держави ми вели мову кілька місяців поспіль.

Водночас відставка Валерія Залужного стала однією з найрезонансних кадрових подій у ході десятилітньої російсько-української війни.

Один з огидних у цій історії штрихів — це те, що світові медіа писали про конфлікт між політичним та військовим керівництвом України, а всі вітчизняні засоби комунікації, котрі пов'язані з владою, стверджували, що все це брехня, російські нарративи, що немає ніякого конфлікту між Зеленським та Залужним і що про звільнення взагалі не йдеться.

Гармонія на початку великої війни між Зеленським і Залужним була лише в теорії. На практиці — безкінечна війна, інтриги, боротьба за лідерство і рейтинги, бо Ставка працює на телевізор. А Генштаб не може виконувати політичні рішення через свою природу.

Відстояти державу

І от минулого тижня, одразу після відставки Валерія Залужного, президент Володимир Зеленський присвоює ексголовинокомандувачу звання Героя України. Це цілком заслужене звання, яким потрібно було нагородити генерала Залужного ще минулого року.

Українське суспільство вважає Валерія Залужного ефективним керівником насамперед тому, що в лютому-березні 2022 року не було знищено Українську державу.

Війна — це процес політичний. Але іноді військові мають право утверджувати та навіть нав'язувати свою точку зору. Особливо коли йдеться про нештатні загрози на фронті. Але в Україні військово-керівництво не могло донести до політиків обґрунтування прийнятих рішень. Бо у Верховного головнокомандувача є лише дві думки: його і неправильна.

Офіс президента все частіше виступає пружиною кризи. І однією з найбільших проблем стали професійний і світоглядний конфлікти між цивільними, зовсім далекими від воєнних знань, помічниками президента і Генштабом.

Врешті, за однією з версій, президент підштовхнувся до прямого конфлікту з главнокомандувачем. Більше емоційно-особистісного, ніж об'єктивного і фактажного.

Ніхто не розуміє, чому насправді президент звільнив Залужного. Є лише версії. Одна з них, котру ми вже оприлюднювали, — влада допускає в недалекому майбутньому участь росії в домовленостях щодо формули миру. А Залужний був проти такого діалогу з росією, принаймні найближчим часом.

І генерали з команди Залужного — Сергій Шаптала та Сергій Наєв — підтримують у цьому ексголовинокомандувача.

Тож зняття Залужного — це ще й спосіб пробити спротив генералів перемовинам з агресором, бо услід за головнокомандувачем відправляють у відставку і його заступників.

Залізний генерал

З іншого боку, про ймовірну ініціативу відставки українського головнокомандувача з Вашингтона йдеться у виданні Politico. Воно зазначило про відчутну напругу між Пентагоном і українським головнокомандувачем через серйозні розбіжності в поглядах на стратегію і тактику минулорічного літнього контрнаступу.

Ну звісно, формальна причина невдоволення має бути.

За словами інсайдерів Politico, Пентагон наполягав на тому, щоб ЗСУ здійснили один потужний прорив концентрованими силами в запропонованому американськими штабними офіцерами місці. Замість цього Київ почав наступ одразу на кількох напрямках, вважаючи, що так росіянам буде складніше задіяти свої резерви, розриваючись між різними ділянками.

«Після кількатижневих суперечок стало очевидно, що українці взагалі не хочуть прислухатись до порад США,

вони вирішили, що американські військові не можуть їм нічого путнього поради, — зазначили інсайтери видання. — Головним аргументом Залужного стало те, що в західних союзників не було досвіду бойових дій такого масштабу, в такій війні, й вони не розуміють, про що говорять і що пропонують».

Така позиція Залужного, як стверджує Politico, не сподобалась американцям і здалась їм зверхньою.

Щоправда, ніхто не каже про те, що зброї для того контрнаступу було недостатньо.

Як відомо, згодом український головнокомандувач оприлюднив свою думку в британському виданні The Economist, котра хоч і була правдивою, але не спрацювала на користь Україні. І нібито через цю публікацію Зеленський змушений був переконувати партнерів, що війна не зайшла в позиційний тупик і Захід повинен продовжувати надавати допомогу.

«Я добре знаю на прикладі стосунків між США та Ізраїлем, як американці ставляться до своїх партнерів, у котрих збираються вкладатись, тому я не здивуюсь, що це все правда», — зазначив ізраїльський військовий оглядач, старший лейтенант сухопутних військ Ізраїлю Ігаль Левін.

Офіційний Вашингтон на відставку Залужного відреагував спокійно. Помічниця міністра оборони США з питань міжнародної безпеки в Пентагоні Селеста Валландер оприлюднила характеристику новопризначеного головнокомандувача Олександра Сирського як досвідченого й успішного командира.

«У цьому немає жодних сумнівів, адже в арсеналі Сирського — й оборона

Валерій Залужний: «Нам точно вже ніколи не буде соромно».

тримкою українців.

Головом Залужний, попри провідну роль президента Зеленського, — чи не єдиний масштабний носій історії сучасної війни з росією. Саме він найбільше й найреалістичніше бачить увесь фронт, розуміє замисли російського генштабу і може створити стратегічні базові системи оборони для підготовки поразки росії.

І в останній публікації своєї стратегії в CNN Валерій Залужний закликає перейти до сучасного типу війни: з цифровим полем, радіоелектронним контролем операцій, поєднанням ударів ВПЛА з кіберзасобами тощо. За єдиним замислом із використанням ІІІ. Він вважає, що треба невідкладно переходити до реалізації мережецентричної війни в но-

Після звільнення Залужного кожна невдача Зеленського стане його персональною відповідальністю.

Киева, й харківська наступальна операція, але такі оцінки повинні давати українці, а не представники Пентагону, — вважає Ігаль Левін. — Для американців досвідчений означає лояльний, консервативний, той, хто вміє працювати за регламентами та інструкціями, не відхиляючись від прийнятих ліній. Загалом, не бунтівник і не експериментатор, чого американська військова еліта також не любить.

Американцям важливо, щоб за провал наступу, в котрий вони вклали чималі кошти і засоби та де не було випробувано великого сухопутного механізованого маневру, котрий вони також планували, були призначені відповідальні. Ми, ізраїльтяни, все це вже багато разів проходили — американський почерк впізнається моментально».

От і ще один маркер до наших підозр щодо закулісних ігор Заходу й москви.

Захід наївно вважає, що зможе домовитись із путіним щодо власної безпеки.

А ракети, націлені на члена НАТО — Польщу — під час останніх обстрілів України, ракетне лоскотання нервів Румунії, країнам Балтії — то просто гра путіна в «Контр-Страйк». Цікаво, на якому він уже рівні? Захід, бува, не прогавить момент свого програву?

Масштабний носій знання війни

Ще одна версія звільнення полягає в тому, що ОП вбачає в Залужному конкурента з надзвичайно високим політичним рейтингом і безпрецедентною під-

вих умовах.

Залужний описує новий тип маневрової, безконтактної, віддаленої війни з переходом від традиційних засобів ураження до високоточного і технологічного. Але для цього треба створити «абсолютно нову державну систему технологічного переозброєння».

Державні політичні керманічі його не чули. Чи робили вигляд, що не чули.

Хоча президент прийняв один із пунктів плану Залужного, оголосивши про створення державного органу з безпілотних систем. Однак ексголовинокомандувач мав на увазі не разове, а системне забезпечення ЗСУ високотехнологічними засобами.

Після оприлюднення в CNN стратегії Залужного главі держави потрібно було б віддати Генштабу реалізацію нової філософії підготовки та ведення воєнних дій з урахуванням обмежень і швидкого опанування нових спроможностей. Щоб не тільки знищувати ворога, а й забезпечувати існування самої державності. Меншими ресурсами завдати таких втрат росії, які б зупинили її агресію і на майбутнє.

Ми вже говорили, що в президента немає власної стратегії війни з росією. Крім, сподіваємось, бажання її перемогти. Його команда не володіє уявленням можливостей у цьому напрямку. От і ще одна суть конфлікту між Зе-командою та главнокомандувачем.

Влада на Банковій бачить війну не як окрему, специфічну воєнну сцену, а як політику гри на її периферіях.

Сирський, ти хто?

Колишній народний депутат України Віталій Чепинога зазначив, що Валерій Залужний має бездоганний авторитет у війську, що має неабияке значення під час війни. Наступникові Залужного на цій посаді буде непросто. «Незалежно від того, якою буде картина воєнних дій у найближчий осяжний період, неодмінно казатимуть: «А от якби був Залужний!»». Про це говоритимуть генерали, про це казатимуть військові експерти, рядові солдати і громадяни України», — вважає Чепинога.

І от не встигли висохнути чорнила, якими підписано наказ про призначення головнокомандувачем ЗСУ генерала Олександра Сирського, як провідні світові видання у статтях про рокировку головнокомандувачів позгадували не лише операції, якими переважно успішно керував Сирський, а й прізвиська, які він отримав упродовж своєї кар'єри. Одне з них — «м'ясник». Це насторожує.

А от частину української спільноти бентежить місце народження і навчання новопризначеного головнокомандувача. Олександр Сирський народився на росії і навчався в москві. Хоча, можливо, Сирський є етнічним українцем?

Щоправда, чимало з українського генералітету навчались на росії. Окрім Валерія Залужного. Звісно, ознака цивілізованості європейської держави в тому, аби не акцентувати увагу на таких речах. Ми і є цивілізованими. У нас президент за походженням єврей, міністр оборони — кримський татарин. Але війна з путіністами мимоволі робить на цьому фокус. Точніше, саме московити й смакують котрий день факт російського минулого українського головнокомандувача. Печерні люди, вони аналізують склад крові, як гітлерівці — об'єм черепа, аби визначити приналежність до нації.

Ми ж сподіваємось, що умами нових воєнних керманічів керуватимуть реалізм та верховенство української державності.

Однак після звільнення Залужного кожна невдача Зеленського стане його персональною відповідальністю. Призначений ним Сирський буде змушений визнати, що він або керуватиметься стратегією Залужного, або запропонує свою, що мало ймовірно.

У будь-якому випадку президент Зеленський — у цугцвангу. Його черга робити хід. А він ще не зовсім розуміє, що вже будь-який з його ходів погіршує власну позицію і веде до втрат. ■

Тетяна ПАРХОМЧУК

16 лютого відкривається ювілейна, 60-та, Мюнхенська безпекова конференція — одна з найважливіших у світі зустрічей політиків і експертів (MSC).

Основна мета її полягає у зміцненні довіри серед учасників міжнародної безпекової спільноти шляхом постійного та неформального діалогу та сприяння мирному вирішенню конфліктів.

Мюнхенська безпекова конференція — щорічна конференція, яку організують із 1962 року. Спершу в ній брали участь лише представники країн НАТО, але після розпаду Радянського Союзу до заходу почали долучати й посадовців з України, росії, Китаю та інших країн.

Очікується, що цього року захід відвідають близько 50 глав держав і урядів, а також близько 100 міністрів.

У 2022 році президент України Володимир Зеленський також брав участь у цій конференції за кілька днів до початку повномасштабного російського вторгнення.

Організатори заходу називають російське вторгнення в Україну поворотним моментом, що не лише спричинив величезні страждання в Україні, а й посилив кризи в інших частинах світу.

Водночас під цей словесний супровід, схоже, вибудовується схема схиляння України до домовленостей за задалегідь виписаним (у 2015 році) мінським сценарієм. Такий собі черговий мюнхенський «Мінськ-3».

Хоча, як зауважив очільник форуму Крістоф Гойсген, днями президент росії владімір путін заявив, що не готовий вести переговори з чинною владою України.

А поміж рядків Захід лоскоче нерви світовим терористам показово демонстрацією консолідації та відторгненням офіційних москви і тегерана від міжнародних процесів. Захід грає світоглядними м'язами. А яка роль України?

Без терористів, крайніх правих і лівих популістів ФРН

Уряди росії та Ірану не запрошені на Мюнхенську безпекову конференцію. Оскільки, як зазначив Гойсген, серйозної готовності в росії до розмови немає. А за словами представників урядів Німеччини і США, Іран також не зацікавлений у проведенні переговорів. Тому від обох цих країн у форумі братимуть участь представники неурядових організацій, а від рф також — політики опозиційні та у вигнанні, представники громадських організацій.

Минулоріч Гойсген дотримувався такого ж підходу до політичного дрес-коду учасників від росії.

Тривалий час звичною практикою було запрошення на конференцію політиків усіх партій, представлених у бундестазі.

Гойсген відмовився від цієї практики ще минулого року. Тож представники крайніх правих та крайніх лівих у Німеччині на захід не потраплять.

«Тоді я сказав, що не хочу стелити червону доріжку для правої екстремістської партії «Альтернатива для Німеччини», — зауважив Гойсген. — Вважаю, що моє рішення було правильним — особливо після нещодавніх викриттів».

Ідеться про розгослос про таємну зустріч між правими екстремістами та політиками «Альтернативи для Німеччини» щодо планів реміграції (повернення населення в місця, звідки воно виїхало).

За словами Гойсгена, правій асоціації «Союз цінностей», голова якої Ганс-Георг Маасен планує заснувати партію, також не місце на конференції з безпеки.

Також на форумі не буде представників створеної подругою путіна Сарою Вагенкнехт лівої популістської партії «Союз Сари Вагенкнехт — здоровий глузд і справедливість» (BSW).

Зазначається, що ультраправі та крайні ліві відкрито повторюють нарративи російської пропаганди та створюють загрози для демократії у Європі, зокрема, завдяки фінансуванню з москви.

Ювілейна, 60-та, Мюнхенська безпекова конференція вже вдруге проходить в умовах зламу світової архітектури впорядкованого співіснування,

спричиненого війною росії проти України та конфліктами на Близькому Сході.

Виклики, що постають перед учасниками конференції, вимагають консолідації та чітких рішень у галузі безпеки та оборони. Адже роль рф як основного дестабілізатора світової безпеки полягає не лише у веденні жорстокої війни проти України, а й у гібридних загрозах усій Європі, а також у підбурюванні конфліктів у гарячих точках по всьому світу та співпраці з терористичними режимами.

У цьому контексті підтримка Києва в боротьбі з російською агресією залишається вкрай важливим питанням для збереження стабільності в Європі.

От і угода про «гарантії без-

Подіють, очільник Мюнхенського безпекового форуму Крістоф Гойсген пропонує переговори з рашею на базі Мінських угод, котрі багато в чому є неприйнятними для України.

пеки» між Україною та Німеччиною може бути підписана цими днями в рамках MSC. Німеччина стане другою країною, яка офіційно закріпить безпекові зобов'язання, озвучені на минулорічному липневому саміті НАТО у Вільнюсі.

Першою країною, яка вступила в безпекову угоду з Україною, стала Велика Британія. Нещодавно аналогічну угоду з Києвом пообіцяв укласти президент Франції Еммануель Макрон.

Мюнхенське задзеркалля

Однак не лише демонстрація, а й реальна консолідована боротьба Європи з російською агресією — це справжнє блокування нових кривавих конфліктів, і не лише тих, що йдуть від путіна, а й від інших диктаторів та їхніх послідовників.

Але українці, набувши за достатньо короткий період геополітичного досвіду, що вимірюється століттями, усе ж із недовірою ставляться до всіх заяв і намірів, бо чимало з них давно зависли в стані нереалізованих декларацій. Тим більше, що залаштункове тло форуму дає поживу цим сумнівам.

Подіють, Гойсген пропонує переговори з рашею на базі

КОЛІЗІЇ

Безпекові ігри

Україну схиляють до сірої зони Мінських домовленостей?

Ексканцлерка ФРН Ангела Меркель та її радник Крістоф Гойсген: може, час реалізувати Мінські домовленості?

Мінських угод. Саме він свого часу в статусі радника ексканцлерки ФРН просував разом з Ангелою Меркель ці угоди на користь путіна.

«Для чого тоді їхати президенту України Володимиру Зеленському на Мюнхенську конференцію, якою керує путініст? — обурюється один із читачів «Україна молода». — Але якщо почався етап ризикованих гойдалок, брудних договорняків і сумнівних компромісів, то поїздка обґрунтована. І все ж громадянське суспільство повинно висловити свою неприйнятну позицію до таких політико-дипломатичних куль-

підконтрольний бойовикам території Донбасу.

Сіра зона — «фактична лінія зіткнень», від якої має відвести важке озброєння українська армія. Але — і це важливо розуміти — норма про відведення стосується лише важкої артилерії. Відводити піхоту ніхто не зобов'язується. Тобто фактично бойовики збережуть контроль над тією територією, яку вони захопили.

Водночас, за угодою, ці території не долучаються до «ДНР» та «ЛНР». Це — класична «сіра зона», статус якої досі не визначено.

А неконтрольований кордон — головний коридор безперервного постачання до Донбасу російської зброї, військових та найманців.

Також тут прописано низку умов, що їх мав би виконати Київ для того, щоб відновити повний контроль над українсько-російським кордоном. Для цього українська влада повинна забезпечити: ухвалення закону про особливий статус окремих територій; проведення місцевих виборів на територіях «ДНР» та «ЛНР» згідно з цим законом. А також — провести конституційну реформу, в рамках якої має бути закріплено особливий статус «народних республік».

На жаль, у цих питаннях позицію проросійських сил підтримали наші європейські партнери. Після проведення місцевих виборів на особливих територіях Київ зобов'язаний буде визнати легітимність керівників терористично-московських адміністрацій та інших. При тому, що чесність проведення таких виборів і коректність підрахунку голосів перебуватиме поза компетенцією центральної влади України.

На загопи «ДНР» та «ЛНР» за підсумками виборів чекає легалізація, яку Київ, знову ж таки, зобов'язаний визнати.

Також у Мінських домовленостях йдеться, що, хоч якими б були результати виборів та дії « нової влади Донбасу », Київ не має права впливу на їхню діяльність.

І всі забаганки Донбасу доведеться фінансувати Києву. Тобто сатанинський банкет мос-

кові на українському Донбасі має оплатити Київ.

Звичайно, угодою передбачено обопільне фінансування — «повне відновлення соціально-економічних зв'язків, включно з соціальними переказами, такими, як виплата пенсій, та іншими виплатами (надходження і доходи, своєчасна оплата всіх комунальних рахунків, відновлення оподаткування в рамках правового поля України)».

Але є підозра, що принаймні на початковий період податкових надходжень від зруйнованої економіки Донбасу, яка, до того ж, перебуває поза оперативним податковим контролем центральної влади, — буде дуже небагато. Та й загалом, усі московські угоди мають нульову цінність.

Києву, на жаль, поступитися доведеться багато чим, і значна частина провини в цьому — за франко-німецьким тандемом.

Слабкі рішення — не для України

Мабуть, найкраще підсумки цієї Мінської угоди охарактеризувала тодішня президентка Литви, справний друг України Даля Грибаускайте. «Рішення абсолютного слабке», — наголосила вона. — Основна його частина — це контроль за кордонами. І саме це не було погоджено і не було адекватно вирішено».

Позаминулорічний дискурс усередині цивілізованого світу точився загалом доволу того, що робити з росією: чи руйнувати її на окремі маленькі держави, чи все ж таки зберегти росію і, можливо, навіть домо-влятися.

У минулому році відкритим було питання: що робити з росією після поразки — чи зможуть західні країни вплинути, щоб у рф змінилася влада і країною керували демократи, і хто ці демократи? А в цьому році все більше розмов про організацію перемовин із путіним.

І зовсім не береться до уваги, що не лише розуміння, а й реальні відповідні дії щодо підтримки Києва у боротьбі з фашистською москвією — вкрай важливий елемент збереження європейської та світової стабільності й безпеки. ■

Лариса САЛІМОНОВИЧ
Харків

Підняти українську церкву на Харківщині галичанин владика Митрофан (Володимир Бутинський) прибув десять років тому. На той час у регіоні було всього чотири парафії УПЦ Київського патріархату, тому ця єпархія вважалася найменшою за масштабом і найскладнішою за рівнем проблем. Дякуючи Богу і старанню подвижників архієпископа, число приходів тут зросло до 35, де вірою та правдою служать 45 священників. Багато хто з них наразі перебуває у війську в статусі капеланів, надаючи нашим захисникам духовну підтримку. За словами владика, війна змінила світогляд багатьох жителів регіону, тому вони легко перейшли на новий церковний календар. У результаті храми істинної української церкви на Різдво і Йордан були переповнені. До речі, позаминулого року заради експерименту в Харкові святкову службу провели і 25 грудня, і 7 січня. Парафіяні прийшла фактично однакова кількість. Але після офіційного об'єднання ПЦУ з цивілізованим християнським світом харківці зробили остаточний вибір. Про теперішнє духовне життя регіону архієпископ Харківський та Слобожанський ПЦУ Митрофан розповів в інтерв'ю «Харківському пресклубу».

«Ходив по руїнах і зумів забрати звіди лише дві вцілілі речі»

■ Владико, єпархія ПЦУ постійно збільшується за рахунок нових приходів. Це результат вашої духовно-ідейної роботи чи наслідки повномасштабного вторгнення росії?

— Ми дуже миролюбна церква. Ми не закликаємо ні до політики, ні до агресії, а лише до миру. Агітацію за перехід теж не ведемо. Кожна людина має право на вибір. Коли переходять до нас, то з радістю приймаємо всіх і не запитуюмо, чому це ви вчора були в російській церкві, а сьогодні вже тут? Дякуємо Богу за те, що вони все ж таки зрозуміли, що ПЦУ — українська церква, яка молиться за українську армію, державу і народ. Особливо зміна світогляду добре відчувається на деокупованих територіях. Там люди на власні очі побачили, що таке «руський мір» і чим займалося їхнє духовенство. Після звільнення нова парафія у нас відкрилася у Балаклії та в кількох селах.

■ Культурні споруди в регіоні дуже постраждали?

— Так, звичайно. Уявіть собі, ці сатаністи знищили чимало не лише наших, а й своїх храмів, що зайвий раз підкреслює рівень їхньої «духовності».

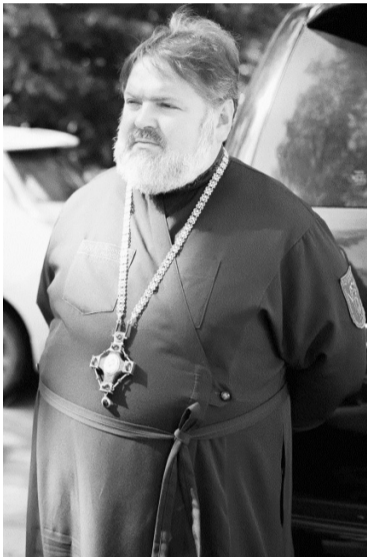
По Харкову в нас було пошкоджено вісім церков. Ми звернулися з проханням до мерії, і нам допомогли прошити вікна. А ось у Руських Тишках росіяни повністю розбомбили новісінький храм. Йому лише п'ять років. Я їздив туди. Ходив по руїнах і зумів забрати звіди лише дві вцілілі речі — пошкоджене блюдо від дискуса і архангела Михаїла, який стояв на семісвечнику. Блюдо ми залишили собі для того, щоб у майбутньому показувати, що таке «руський мір». Тобто показати те, як нас наші сусіди хочуть з любов'ю прийняти у свої обійми, встромляючи у спину гострий ніж. А архангела Михаїла як речовий доказ злочинів окупантів — передали Вселенському патріарху.

Знищили бузівіри і древній храм на території військової частини, збудованої у 1885 році. Дві війни вистояв, а третю ні, бо цього разу окупанти закидали його авіабомбами.

«Зброя капелана — духовне слово»

■ Сьогодні в Україні вже офіційно діє інститут капеланства. Багато ваших священників прийняли військову присягу. Якою ви бачите свою місію? Що розповісте нашим захисникам на передовій?

— З власного досвіду можу сказати, що у нашій роботі є велика потреба, бо війна йде важко, зростає озлоблення. Солдат не може командирові розпові-

Сьогодні навіть ряса архієпископа нагадує військову форму.
Фото з Вікіпедії.

ти все, що у нього накопало на душі. Якось до мене підійшов військовий і щиро розповів про наболіле, адже знає, що нікому нічого з почутого не розповім. Я його вислухав, дав духовні поради, і він пішов. Для мене то була велика радість, адже, заїхавши туди на певний час, мав змогу його підтримати.

Капелани зброю до рук не беруть, бо наша зброя — це слово. Ми завжди кажемо, що перемога буде за нами, тому що ми є захисниками української землі. Ми захищаємо свою землю від тих сатаністів російських, які прийшли і знищують усе навко-

Ми знаємо: де правда, там Бог. А де Бог — там перемога.

ло — і людей, і будинки, і храми. Та й саме життя забирають. Тому ми впевнені, що Бог подає нам цю перемогу. Ми знаємо: де правда, там Бог. А де Бог — там перемога.

Ми випустили невеличкі молитовники для військових, даруємо іконки, спеціальні вервечки. Це дуже важливо. Якось ми окроплювали наших захисників, благословляючи на новий похід. Один із солдатів підніс автомата з такою вервечкою і сказав, що та зброя його врятувала у важкому бою лише завдяки оберегу.

■ Сила віри у наших захисників міцна? Чи є серед них атеїсти?

— Невірних людей на передовій не буває. Коли військові повертаються з бою, то часто кажуть таке: «Я вчора у Бога не вірив. Але сьогодні я міг не вийти, але вийшов. Значить, Господь мене врятував».

Духовність там надзвичайно висока. Капелани бійців дуже підтримують — проводять молебні, освячення, відзначаються свята. Перед боєм обов'язково читають молитву. Хлопці довіряють їм і кажуть:

■ З БОГОМ — ДО ПЕРЕМОГИ!

«На передовій невірних людей немає», — архієпископ Харківський та Слобожанський ПЦУ Митрофан

Війна поволі здирає з вовків у московських рясах овечі шкіри, тому ПЦУ у східних регіонах стає все більш затребуваною

Світлина з передової.
Фото з сайту «Духовний фронт України».

«Якщо з нами духовна особа, значить, з нами буде все добре». Це велика духовна підтримка.

■ На передовій сьогодні працюють капеланами представники різних конфесій. Чи мирно ви співіснуєте? Зокрема рашистська пропаганда запевняє, що ПЦУ переслідує іновірців.

— Ви знаєте, війна об'єднала в Україні представників багатьох церков. Ми тісно співпрацюємо з католиками, греко-католиками, протестантами, мусульманами. Якщо у когось біда, допомагаємо одне одному. Часто разом виїжджаємо на деокуповані території, аби вивезти людей з-під обстрілів. На Куп'янщину, наприклад, їздили з протестантами і, до речі, не запитували у місцевих жителів, з якої вони конфесії. Забирали

народом. Я також подумав таке: «Якщо Господь мене має зберегти, то збереже. А якщо маю загинути, то загину з тією паствою, яку Господь мені дарував». Дехто з парафіян мені казали таке: «Якщо ви не залишаєте місто, значить, ви щось знаєте». А я, звісно, нічого не знав.

У перші дні ми спускалися в метро, проводили богослужіння. То був той випадок, коли не люди йшли до храмів (церкви стояли порожні), а священники до людей. Чомусь особливо запам'яталися дві речі — відчайдушний дитячий крик у підземці та руки тих же діточок, які підбігали й обіймали тебе, як батька. Сльози навертаються на очі, і ти розумієш, що мушиш бути саме тут.

У нас кілька священників

печі готувала їсти, а потім кидала ключі у попіл, бо радянська влада весь час приходила з обшуками. Коли мама йшла прибиратися до церкви, то маленьким я просто спав там на лавці. У шкільному та юнацькому віці прислужував священнику. Мені дуже подобалася та атмосфера. В іншому місці себе не бачив. І коли після школи вступив до університету, то одразу зрозумів: це не моє, тому обрав навчання у Львівській духовній семінарії. Згодом таки закінчив Чернівецький та Київський університети і Київську православну богословську академію, оскільки дуже люблю вчитися.

Але час ішов, і переді мною постав вибір — одружуватися чи обрати чернече служіння Богу. Я довго розмірковував над цим, але, будучи насельником Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря, все ж прийняв постриг у монахи.

■ До приїзду на Слобожанщину ви служили у храмах та монастирях столиці і західних регіонів. Чи довго звалили до Харкова?

— Загалом часті переїзди даються важко. Ти приїжджаєш, знайомишся з людьми, і вже треба їхати далі. Але що поробиш, ти цей шлях обрав сам.

А ось у Харкові я вже одинадцять років. Коли приїжджаю додому на Львівщину, то кажу, що я вже не галичанин, а слобожанин. Я знайшов спільну мову з харків'янами. Мені дуже подобається тут спілкування з людьми. Подобається і місто, і область. Якби ж тільки не ця війна. Коли до 2022 року об'їжджав регіон, то не міг намилуватися місцевою красою. А зараз їжджу і розумію, що з цією великою руйнацією приходить смерть.

Саме тому я хочу всіх закликати до щирої молитви перед Богом за наших захисників і захисницю. Хлопці і дівчата, які стоять сьогодні на передовій, роблять усе можливе, а часом і неможливе для того, аби ми мали життя у звільненій процвітаючій Україні. З Богом — до перемоги! ■

всіх бажаючих. А з католиком владикою Павлом у перші місяці війни (окупанти стояли під Харковом і знищували місто) їздили по блокпостах і військових частинах, щоб спілкуватися з нашими захисниками. Коли зустрічаємося у мерії чи обласній військовій адміністрації з представниками влади, то обговорюємо гуманітарні проблеми жителів регіону, а не питання розширення власних конфесій. І ось що цікаво. Немає серед нас лише представників московського патріархату, тому коментарі тут, як кажуть, зайві.

«Якщо Господь мене має зберегти, то збереже»

■ Владико, ви родом з Галичини. Якби орки захопили Харків, то вас точно не помилювали б. Чи важко далось рішення залишитися зі своєю паствою?

— Коли перші прильоти були, то одразу подумав: «А що далі? Що робити з собою?». Родичі телефонували й просили, аби виїхав. Але я був керуючим єпархією і ніхто мене не звільняв. Значить, повинен залишитися тут душпастерем і бути з

потрапили під окупацію, але, дякувати Богу, всі живі. А колеги з окупованого Сватового пішли у капелани. Їм пропонували переїхати на Західну Україну, бо зараз там тривають великі переходи з московського патріархату і є потреба у священниках. Але відмовилися. Кажуть: «Якщо наші парафіяни пішли до війська звільняти Сватівщину, то мусимо бути з ними». Схожа ситуація і в Куп'янську.

■ Владико, окрім духовної служби, ви ще займаєтеся й гуманітарною діяльністю. Як вас на все вистачає?

— Рятую те, що я — монах. У мене немає сім'ї, тому все життя присвячую Богові і людям. Живу за графіком. На цю годину треба бути там, а потім знову тут. Але такий графік мені подобається. Це мій духовний шлях.

■ Ви дуже освічена людина, маєте три вищі освіти. Отож прийняти постриг вам, мабуть, було непростом?

— Я був п'ятою дитиною в сім'ї і виріс у храмі, ключі від якого були в нашому домі. Мама розповідала, що до обіду в

■ ПЕРВИННА ДОПОМОГА

Такмед: три хвилини на порятунок

Навичок, які збережуть життя, варто і можна швидко навчитися

Тактична медицина — необхідність воєнного часу.

Інна ТЕСЛЕНКО

В автомобільній аптечці наткнулася на турнікет і оклюзійну пов'язку. І спіймала себе на думці, що вже другий рік вожу їх із собою, але уяви не маю, як ними скористатися за необхідності. Вчитися «по телевізору» — не мій варіант. Почала моніторити курси тактичної медицини. Три роки медпідготовки на військовій кафедрі КДУ якийсь досвід, звісно, лишили. Але вони були про інше.

Натрапила серед інших на курс Американської колегії хірургів «Зупини кровотечу». Привабила можливість відпрацювання навичок протягом одностороннього навчання та офіційної сертифікації.

Скажу наперед: упевнилася, що будь-який курс сучасного такмеду піде на користь цивільній людині. Байдуже, як далеко від лінії фронту ви опинилися. Навичка швидко зупинити кров знадобиться навіть домогосподарці, не кажучи про тих, хто постійно за кермом або й просто погуляти (під час повітряної тривоги) вийшов. Бо навіть випадкове розсічення артерії може призвести до летального фіналу за три-п'ять хвилин, якщо ви не в курсі, як правильно затиснути рану і які наступні швидкі дії дозволяють врятувати власне і чуже життя у прямому розумінні малою кров'ю.

Наприклад, чи знаєте ви, що єдиний спосіб зберегти пораненому навіть напівампутовану кінцівку — це максимально швидко, міцно і правильно докрутити турнікет до втрати пульсу в тій кінцівці? І за жодних умов не попускати його, «щоб не так боліло»? Щоправда, накладати треба такі сучасні сертифікований турнікет (неважливо — буде то американський САТ чи український «Кровоспас»), який варто завжди мати поруч або й брати з собою замість губної помади...

Для мене, як і для більшості учасників курсу, стало новиною, що поняття «больовий шок» у сучасній медицині відсутнє. Бо від болю, навіть тривалого, людина не помирає. А от від крововтрати чи асфіксії — іноді за лічені секунди. Якщо, звісно, поруч не опинитися ви, навчений і натренований правильно оцінити ситуа-

Курс Американської колегії хірургів «Зупини кровотечу» — на користь цивільній людині.

цію і надати допомогу.

Відпрацювати хоча б один раз такі навички з різними доступними засобами під наглядом досвідченого інструктора і на максимально реалістичних муляжах різних видів критичних ран — це важливо і мегацінно. Так вважають учасники курсу з Києва та Вінниці, з якими я познайомилася у процесі одностороннього навчання. «З цілком нового для мене — спробувала у використанні різні види турнікетів, — поділилася студентка-медик Вікторія Давидова. — Найбільше запам'яталось відпрацювання навичок. Усе візьму на озброєння. Мої очікування від курсу повністю виправдані».

Людмила, яка сама веде волонтерські курси з тактичної медицини у Вінниці, підтвердила: «Мені як викладачу ВНЗ та шкільного предмета «Захист України», тренеру з домедичної допомоги було корисно попра-

цювати як курсанту. Перевірила свої знання, повторила практичні навички. Окремо зацікавила методика викладання інструктора. На таких тренінгах дійсно відточуються до м'язової пам'яті корисні вміння. Адже у критичній, стресовій ситуації не знання рятують життя, а певні навички».

Суголосні враження від навчання і в Марини, яка постійно мотається з волонтерською допомогою на схід. І в колишнього лікаря-анестезіолога Олега та інструктора Сергія, з якими відпрацьовували критичні ситуації в парах «поранений-перехожий». Власне, навіть відпрацювати правильний алгоритм виклику «швидкої» у критичній ситуації для всіх виявилось пізнавальним.

Це як навичка плавати чи їздити на велосипеді. Але в контексті банального: «Прості речі рятують життя». Звісно, коли ти готовий їх застосувати. ■

Тут навчають працювати із сучасними кровоспинними засобами і препаратами.

Прості речі рятують життя.

■ КОМЕНТАР ФАХІВЦЯ

Юліанна Оводкова, інструктор курсу Stop the bleed від Американської колегії хірургів: «Критичні кровотечі забирають найбільшу кількість життів у всьому світі навіть у мирний час. Людина справді помирає від критичної кровотечі за 2-3 хвилини, коли її життя найчастіше залежить саме від того, хто опинився поруч».

Якщо говорити про курс Stop the bleed, то його розробила Американська колегія хірургів для навчання людей будь-якого віку, професій, освіти та поглядів за короткий час. Протягом п'яти годин ми розбираємо матеріал абсолютно з нуля, тож вам не потрібно хвилюватися, що до цього не мали подібного досвіду. Матеріали, представлені Американською колегією хірургів, повністю відповідають нашому чинному законодавству, а саме наказу МОЗ 441, у якому й представлено всі дії, які ми маємо право робити на домедичному етапі. Все викладено простими словами у вигляді інструкції, яка може вам знадобитися. Але такі навички неможливо отримати в режимі онлайн. Саме практиці ми приділяємо основну увагу, щоб учасники вийшли з м'язовою пам'яттю, бо тільки вона врятує, коли людина перебуває в стресовому стані від ситуації, що склалася. Практикуємо оригінальними засобами, які варто мати у ваших аптечках. А ще на практиці тампонуємо рани з кров'ю, тож морально теж готуємо.

Курс уже проходять і школярі, і цивільні люди різних професій, і лікарі. Бо навіть у медичному університеті подібну практику не дають. Отримуємо і корпоративні замовлення: це і програмісти, і фармацевтичні працівники, і вчителі, і поліцейські... У таких випадках формуємо безпечний колектив, у якому кожен допоможе кожному.

Єдина річ, трагічніша за смерть, — це смерть, якій можна було запобігти. Тож навчайтеся, бо в критичній ситуації ми не піднімемося до рівня своїх очікувань, а таки впадемо до рівня своєї підготовки».

ТЕНДЕНЦІЯ

Як зламати гендерний стереотип

Слюсар, електрогазозварювальник, машиніст крана: ці професії обирають дівчата

«Хлопчачі» спеціальності поступово стають «дівчачими».

Роботодавці із задоволенням беруть дівчат на практику і запрошують на роботу.

Опанувати складну механіку — не проблема.

Учениці займаються ремонтом і діагностуванням транспортних засобів.
Фото пресслужби Полтавської військової адміністрації та «Суспільне Полтава».Ганна ВОЛКОВА
Полтавська область

«Професійно-технічне училище №26 у Кременчуці — приклад руйнування гендерних шаблонів. Майже 30 дівчат-вихованок закладу освоюють новий фах за професіями, які раніше вважалися винятково чоловічими. Нині серед них — майбутні машиністи крана, електрогазозварювальники, слюсарі з ремонту колісних транспортних засобів», — повідомив у своєму телеграм-каналі керівник Полтавської військової адміністрації Філіп Пронін, відвідавши нещодавно цей навчальний заклад.

Очільник області додав, що учні практикуються на базі центру сучасних слюсарних технологій ПТУ, який укомплектований новітнім обладнанням — від точильних верстатів до гідравлічного крана. Здобуті знання допоможуть бути конкурентно спроможними на ринку праці у майбутньому.

Юлія Лягута, наприклад, обрала фах автослюсаря. Навчається перший рік. Говорить, що у неї вітчим працює автослюсарем і їй завжди було цікаво спостерігати за його роботою, тому вирішила продовжити сімейну справу.

— З першого курсу вивчаємо будову автомобілів — як легкових, так і вантажівок, — розповідає дівчина. — Мені подобається.

Сімейну справу продовжить і Поліна Черньонкова, яка навчається вже на третьому курсі училища й опановує фах слюсаря з механоскладальних робіт.

— У мене дідусь і тато — теж слюсарі. Мабуть, це і наштовхнуло мене на вибір професії, — ділиться Поліна. — Мені дуже подобається щось паяти...

За словами директора професійно-технічного училища №26 Євгена Жаро-

ва, попит на робітничий фах серед жіночої статі зріс саме через зміни на ринку праці, пов'язані з війною. Скажімо, до 2023 року на електрогазозварювальників подавали документи лише хлопці. А тепер у групі — 8 дівчат. Стільки ж опановують професією автослюсаря. Спеціалізацію «машиніст крана» обрали 14 учениць. Загалом 30 із 230 учнів, які навчаються у ПТУ.

— Дівчата вже йдуть на робітничі професії. А чоловіки будуть і далі йти захищати країну. Новітні ж технології дозволяють не тільки виконувати складну фізичну роботу, а й спрощувати її, — говорить Євген Жаров.

— Наші учениці займаються ремонтом і діагностуванням транспортних засобів як на таких великих транспортних підприємствах, як КраЗ, КАТП, так і трохи менших. Є запити на них від відділів кадрів, — розповів майстер навчання ПТУ-26 Ігор Смельянов.

Помітна тенденція до опанування дівчатами чоловічих професій і в Полтаві. У ході опитування дирекції середніх професійних закладів «Україні молодій» вдалося дізнатися, що у Полтавському вищому професійному училищі ім. А.О. Чепіги дві дівчини здобувають спеціальність слюсаря і дві — будівельника. П'ять учениць опановують слюсарну справу в ПТУ №4. У Полтавському професійному ліцеї одна учениця навчається на електрогазозварювальника й кілька — на лицювальників-плиточників. Цю ж професію чотири дівчини здобувають у Полтавському вищому міжрегіональному професійному училищі. А в електрорадіотехнічному ліцеї одна дівчина освоює професію помічника бурильника.

За словами майстрів, дівчата у де-чому показують навіть кращі навички,

аніж хлопці. Роботодавці із задоволенням беруть їх на практику і запрошують на роботу.

Тобто сучасна молодь сміливо ламає гендерні стереотипи, і це якраз те, до чого має прийти наше суспільство, яке почало відчувати гострий дефіцит чо-

ловічих рук у зв'язку з мобілізацією.

Змінити ситуацію на ринку праці взялися у Полтавській міській раді. Тут планують створити сучасний міжрегіональний центр перенавчання жінок: вони опановуватимуть суто чоловічі професії. ■

ПЕРЕДПЛАТА-2024

Разом — до перемоги!

Поспішіть передплатити «Україну молоду» на березень

«Україну молоду» у своїх відгуків і читачів — як зі столиці, так і з глибинки, — і колеги-журналісти оцінюють як головну національну газету держави. Редакція «УМ» і надалі намагатиметься бути гідною такої високої оцінки і вашої уваги, шановні читачі.

Якщо хто з вас ще не передплатив «Україну молоду» на 2024 рік, це можна зробити до 20 лютого і ви отримуватимете газету з 1 березня. Оформити передплату можна у відділеннях поштового зв'язку, в операційних залах поштамтів, у пунктах приймання передплати, на сайті ПАТ «Укрпошта» www.ukrposhta.ua, ДП «Преса» www.presa.ua, як за електронною версією Каталогу видань України «Преса поштою», так і за друкованим Каталогом видань «Преса поштою».

До наших постійних читачів ми традиційно звертаємося: якщо ви багато років передплачуєте «Україну молоду» — порадьте передплату і своїм родичам, друзям, сусідам, знайомим.

Передплатна вартість «України молоді» на 2023 рік:

на місяць — 77 грн.,

на два місяці — 154 грн.,

дл кінця півріччя — 308 грн.,

до кінця року — 770 грн.

Передплатний індекс — 60970

«Укрпошта» додатково за саму процедуру оформлення передплати бере 15 грн.

«Україну молоду» можна прочитати в усьому світі через партнерську мережу PressReader

Лариса САЛІМОНОВІЧ
Харків

■ ВІРШІ

Голос бойового серця

Поезія на війні — це рятівний спосіб «розвантажити» душу і «не поїхати» мізками

У Харкові з бійцем третьої окремої штурмової бригади «Спартан» Нацгвардії України Богданом Назаренком трапився напролюд зворушливий випадок. Йшов він якимось по вулиці Пушкінській, а назустріч йому жінка. Порівнялася з ним, подивилася у вічі, взяла за руку трохи вище зап'ястя і сказала: «Спасибі». Військовий був настільки розчулений, що того ж вечора написав вірш «Схопила мене жінка за рукав». Ось такої емоційної поезії, що народжується душею, в нього збиралося на кілька збірок. Ба більше, з його подачі вже вийшла книжка з творами бойових побратимів, а також запрацювала на п'яти інтернет-ресурсах мистецька платформа «Голос бойового серця», де фронтовики розміщують свої творчі доробки. Про те, як поезія рятує наших героїчних захисників на передовій, боєць із позивним «Депутат» розповів в інтерв'ю «Харківському пресклубу».

«Якщо ми їх не зупинимо, вони підуть далі»

■ Богдане, коли рашисти почали повномасштабну війну, у вас була можливість уникнути мобілізації, але ви пішли на фронт добровольцем. Чому?

— У мене взагалі не стояло питання, йти чи не йти. Коли стався Майдан, я був у перших рядах. Коли сталася війна, я спочатку вивіз із Києва на Львівщину сім'ю, пішов до тероборони, а потім мобілізувався. Тобто це моє власне переконання — кожен чоловік, кожна людина повинні стати на захист своєї держави. При цьому в кожного свій фронт. Той, хто допомагає армії в тилу, реалізуючи себе як особистість, теж є учасником повномасштабного спротиву російській вакханалії. Якщо ми їх не зупинимо, вони підуть далі.

■ І все ж, ви не військова людина. Чи відчуваєте втому, про яку зараз абсолютно справедливо розповідають бійці з передової? Вони не можуть спокійно сприймати той факт, що у тилкових містах і далі працюють ресторани і триває звичне життя.

— Безумовно, дуже хочеться додому. Приїхав влітку у відпустку до Києва. Я сам за кермом. Затори на дорогах, як і до війни, у ресторанах музика, нічні клуби працюють, пляжі, пиво, вина. Багато хлопців бачать це все і не розуміють, як таке можливо. Хтось на фронті кров проливає, недоїдає, недосипає, а тут таке...

А я хочу висловити власну думку. Мені здається, що ми якраз і стоїмо там, на передовій, аби линула музика і тривало мирне життя. Невже потрібно нависити на всю країну траур і ходити постійно у темних хустках? Але якщо ті, хто танцює-співає і при цьому не донатить на армію, — правдами й неправдами ухилиється від служби, вчиняє злочини й неправомірні дії, то повинен відповідати за законом. Але це життя. Воно багатогранне.

«Творчість для мене — це засіб соціальної реабілітації»

■ Богдане, до вашої збірки «П'ятнадцять місяців війни» увійшли фронтові вірші. А як вам вдається взагалі поєднувати творчість і службу на передовій? На перший погляд, це несумісні речі.

— Я писав вірші скіль-

Богдан Назаренко, який пише військові вірші не зовсім про війну.

ки себе пам'ятаю, але російською мовою. А потім якийсь був на чергуванні, і Боженко ніби шепнув на вухо спробувати українською. Так одразу «народилося» сім чи вісім поезій, і воно потім пішло...

Особисто для мене творчість — це засіб соціальної реабілітації. Це спосіб не збожеволіти, «не поїхати» мізками. Коли ти в армії і постійно бачиш страждання, коли ти далеко від родини, від дому і звичних для себе речей, тобі обов'язково потрібно переключатися на щось інше. Зараз у мене вже близько двохсот поезій. Щоправда, половину з них видавати не можна, бо там лайка на лайці. А решту я б навіть не назвав військовою лірикою. Це, швидше, вірші, які написані на війні. Там є гумор, і про державу, і мої власні роздуми.

Упорядковуючи цю збірку, я також запланував оголосити на презентації збір коштів на придбання майстерні з ремонту військової техніки. Це пересувне СТО, яке наразі дуже потрібне на фронті. Там є шиномонтаж, усі необхідні станки, акумулятор, генератор. Коштує цей пікап 1 млн 200 тис. гривень. Частину грошей ми вже зібрали. Але треба більше. Додуйтеся.

■ А як виникла ідея створити платформу «Голос бойового серця»?

— Готуючи свою збірку, я побачив, що в армії є багато творчих людей, які теж пишуть. Але все це йде у шухляду й забувається. Так не повинно бути. І тоді від однієї з громадських організацій ми подали проект до Київської державної адміністрації, виграли грант і видали за рахунок бюджетних коштів цю книжку.

Відбір творів був серйозним. Ми написали 18 листів до ЗСУ, тероборони, прикордонникам, Нацгвардії, МВС, СБУ. Тобто всім підрозділам, дотичним до війни, і попросили: «Якщо у вас є люди, які пишуть вірші, і вони є киянами, то нехай подадуть заявки». Обізвалося 46 осіб віком від 20 до 55 років. Ми

сформували журі, визначили 25 переможців, які реально несуть військову службу. «Узурпувавши владу», я теж там надрукував чотири свої вірші.

Збірка викликала чималий резонанс, тому в червні команда, що об'єдналася навколо цього проекту, почала вести рубрику «Голос бойового серця». Вона щодня виходить на п'яти популярних ресурсах — фейсбук, твіттер, інстаграм, телеграм та ютуб, де ми викладаємо різні види творчості військових. У нас уже близько 70 постійних авторів. Двоє з них, на жаль, уже в рубриці «Небесні герої». І знаєте, це певна хронологія, своєрідна антологія війни. Все, що бачать військові на фронті, передають у віршах через власні почуття та емоції. Це нічим не можна замінити і ні з чим не можна порівняти. Я дякую Богу, що дав мені можливість рекламувати не лише себе, а й творчість побратимів. І, звісно, паралельно збираємо кошти на пересувну ремонтну майстерню.

Проект «Голос бойового серця» в подальшому передбачає не лише поезію, а й пісні, малюнки й інші види творчості. Можливо, поступово все вийде на рівень фестивалю та соціального марафону. Ми у жодному разі не повинні загубити цей унікальний спадок.

■ А коли рядки найчастіше просяться на папір?

— Коли кішки шкребуть на душі, коли вже емоційний край, коли треба зібрати себе в кулак, коли хочеш сказати все, що накипіло.

У Харкові до мене 15 серпня заїжджав друг. Говорили з ним багато і про все. Через день він поїхав на Запоріжжя, а 20 серпня загинув. Два місяці його не могли витягнути й упізнати. Потім таки привезли. Я був одним із тих, хто його ховав. Тоді й написав вірш, де є такі рядки: «Правда снігом лягає під втомлені ноги, що крокують сумно на кожен цвинтар. Обриваються тут майже всі дороги. Правду гойдає холодний вітер». Там ідеться про те, що пропаганда

Презентація збірки поезій фронтового автора. Фото газети «Вечірній Київ».

любить називати військових крутими патріотами, але жодним словом не згадує про кількість загиблих.

■ Як після пережитого вдається опанувати себе?

— На це запитання краще відповім рядком зі своєї поезії. «Війна спустошує, нервує, перевіряє силу вдачі. Коли мене ніхто не чує, на самоті про себе плачу»...

Я не кажу, що це військова лірика. Це вірші, які написані на війні.

«Скажи, що ти його кохаш»

■ У вас багато віршів про кохання. Очевидно, ця тема дуже болочка для фронтовиків?

— Кохання — це єдина штука, заради якої варто жити. Взаємне почуття дає впевненість у собі. Ти можеш творити, в тебе є сенс працювати, служити, обороняти й повертатися додому. Але ця війна — неабияке випробування для українських родин. Читав статистику, за якою 70 відсотків сімей, які за цей час розлучилися, перебувають за кордоном і вже навряд чи повернуться. То неймовірний біль. У мене є вірш «Збреши йому». Я звертаюся до жінки з таким проханням: хоч би що у тебе там було зараз на стороні, скажи, що ти його кохаш, бо йому зараз на фронті дуже важко без цього.

Або в мене є звернення до хлопця, який іще не одружений, безвусий. У нього є дівчина, який він не встиг сказати, що любить. Отож я йому раджу: поки ти живий, поки серце в тебе б'ється, зізнайся їй, що вона — твоя єдина половинка, що ти її прагнеш і хочеш мати від неї дітей. І ось побачиш, вам обом стане легше.

Ситуації трапляються різні. Буває, чоловіка кинула дружина, а буває, що хлопець іще й закохатися не встиг жодного разу в своєму житті, а йому вже треба йти у бій. Ось тоді слова й просяться на папір.

■ А як ваша дружина ставиться до вашої любовної військової лірики. Не ревнує?

— Коли я почав викладати вірші про любов у фейсбук, то десь на п'ятнадцятому зателефонувала дружина і запитусь: «Скажи чесно, ти це пишеш мені чи комусь?». Я їй: «А ти

сама як думаєш? Що тобі серце підказує?». Вона: «Мабуть, мені, але чому ти мене ніколи не згадуєш?». Я їй: «Розумієш, усі ті вірші — тільки для тебе. Але якщо я буду говорити, що це лише тобі, то від мене відвернеться дуже велика аудиторія жінок, яким теж це потрібно».

■ Богдане, за фахом ви — вчитель історії і права. Чи не нагадує вам теперішня ситуація ту, що склалася в Україні у 1918—1919 роках, коли спочатку в народі був підйом, а потім прийшли більшовики і придушили все?

— Історія — як колесо. Ми весь час проходимо етапи, які вже проходили раніше, але на більш технологічному рівні. Певні паралелі, звісно, варто проводити. Але чим відрізняються той і теперішній періоди? Ми тоді перебували в міжнародній ізоляції. Організації і країни нас не підтримували, а, навпаки, прагнули відкусити шматочок ласого пирога. Але навіть у тих умовах нація відбулася, що й продемонстрували УНР і ЗУНР у День Злуки.

Сьогодні ж ми маємо колосальну міжнародну підтримку. Сьогодні є великий спротив світової спільноти російському та іншим диктаторським режимам. Усі розуміють: якщо їм не дати по руках, то вони обов'язково придуть у той чи інший спосіб до їхніх держав. Тобто наразі ми перебуваємо в одному з центрів міжнародної геополітичної уваги.

У нас також сталося після повномасштабного вторгнення велике піднесення народу. Одні пішли на фронт, інші підтримують їх у тилу. Усі розуміють: якщо ми не будемо єдиною нацією в своєму волевиявленні, меті, то нас потихеньку розірвуть. Тому я усім побажав би: «Вірте в себе, у власні сили. Ми — непереможні». Є така приказка: «Як ти проведеш сьогоднішній день, так ти проживеш життя». Якщо пропиши, протиняєшся, то так воно й мине. Цінуйте кожну хвилину свого життя. Так, ця війна нам усім дуже нелегко дається, але не втрачайте віри й обов'язково любіть. Якщо вам зараз нікому промовити: «Кохай», то неодмінно знайдіть людину, якій варто це сказати. ■

Мирослава ПІНКОВСЬКА

Інна Пантелеймонівна Дорофійенко, з котрою попрощалися наприкінці минулого року, любила латинське прислів'я: «Я зробив, що міг, — інші хай зроблять краще». Насправді вона, знакова особа в українській культурі, відома художниця-реставраторка, зробила немало. Все своє життя Інна Дорофійенко присвятила збереженню нашої культурної спадщини. Починала з відновлення картини, яка досі зберігається в музеї Ханенків, та дослідження живопису Тараса Шевченка у 60-х роках минулого сторіччя. Реставрувала історичні та мистецькі пам'ятки по всій Україні. Вона по праву заслужений художник України й академік Академії будівництва України.

Перекладала з чеської мови, довелося викладати два роки російську

«Я — табула раса. Сама себе зробила, — говорила часто Інна Дорофійенко і додавала: — А родом із Донеччини». Але з чернігівським корінням, бо дід по матері — з Кролевця, «сословіє — козак». А ще величала себе адміральською донею. Її хрещений батько — материн брат, контрадмірал Олександр Полікарпович Борзаківський — похований на Лук'янівському цвинтарі.

Народилася Інна Дорофійенко 5 травня 1934 року в сумнозвісній нині через воєнні дії Авдіївці Донецької області. Батько був залізничником. Закінчивши школу зі срібною медаллю, вступила до Київського університету на слов'янську філологію, була перекладачкою з чеської на московському конгресі молоді «За мир...». Із однокурником Ярославом Орнстом долучилася до Мольнарівського видання збірки «Україна в піснях» (Прага, 1954), де опубліковано 21 пісню на слова Тараса Шевченка.

Закінчила університет із відзнакою й отримала рекомендацію до аспірантури. Відпрацювавши обов'язкові два роки вчительською російською у Снявці (навіщо в селі чеська?), пристала на пропозицію університетського приятеля Віля Гримича перекласти працю чеського реставратора Богуслава Сланського Technika malby («Техніка малювання») і стала працювати у Державній науково-дослідній реставраційній майстерні. З цієї книжки й почалося її замишування мистецтвом. Атмосфера музею, доброзичливість колег-фахівців заохотили Інну до реставрації.

Храми у Києві, «Козацькі могили» у Пляшеві

1963 року Інна Дорофійенко отримала кваліфікацію реставратора. За кілька років здобула репутацію фахової реставраторки творів станкового живопису, з її думкою рахувалися в музейних колах України. Пише низку фахових публікацій про методи дослідження та відновлення цікавих мистецьких творів, викликаючи резонанс і поза межами України. Як представниця України була членом Всесоюзної атестаційної реставраційної комісії. Відколи 1970 року створено Українське науково-реставраційне управління (нині — корпорація «Укрреставрація»), Інна Дорофійенко очолила реставрацію історичних і мистецьких пам'яток по всій Україні, а 1984-го стала головним художником-реставратором.

Спершу в полі зацікавлень були київські храми. Із 1971 року географія розширилася: «Козацькі могили» у Пляшеві Рівненської області; консервація унікальних фресок І ст. н. е. зі склепу Деметри в Корчеві (тепер Керч); реставрація всесвітньо відомої мозаїки в базиліці Херсонеса, збереження Бахчисарайського палацу-музею. З останніх кримських надбань Інни як головного художника Укрреставрації — приурочене до ти-

Реставраторка Інна Дорофійенко. Фото Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки імені В. Заболотного.

сячоліття хрещення України-Русі — підняття з руїн Володимирського собору в Херсонесі (за переказами, саме тут охрестили київського князя Володимира). На жаль, нині цю святиню, як і значну частину нашої історичної спадщини, загарбала Росія.

Важко назвати бодай якийсь відомий мистецький об'єкт в Україні, до якого не торкалася б її рука.

Саме зі створення корпорації розпочалися масштабні інтер'єрні роботи в храмах: у південній галереї Софії, на фасадах Троїцької надбрамної церкви в Києво-Печерській лаврі. Серед успішних робіт під керівництвом Інни Дорофійенко — реставрація споруд Василівського жіночого монастиря та інтер'єру Василівського храму в Овручі, історія яких, за переказами, сягає 997 року і пов'язана з іменем святого князя Володимира.

Проведено реставрацію живопису найстарішого в Києві жіночого Фролівського монастиря. Ще один штрих до успіхів українських реставраторів у сакральній архітектурі — високі дерев'яні іконостаси неймовірної художньої вартості й краси. Найславніші — у Спасо-Преображенській церкві у Великих Сорочинцях, Троїцькій надбрамній церкві в Києво-Печерській лаврі та в церкві Різдва Богородиці в Козельці. До збереження їх пані Інна також причетна і навіть видала розкішний мистецький альбом (у співавторстві з Людмилою Міляєвою та Ольгою Рутковською) про Сорочинський іконостас.

1973 року Інні Дорофійенко вдалося провести в Києві Всесоюзну нараду з проблем консервації давньоруського монументального живопису, яка викликала чималий резонанс. Нарешті світ побачив фрески Софійського собору XI століття і Кирилівської церкви XII століття, відреставровані мозаїки і фрески Михайлівського собору XII століття, перенесені перед війною до Софії і частково повернені з Німеччини. Щойно розкрили і перенесли на нову основу фрески XII та XVII століть у церкві Спаса на Берестовій XI століття, врятували композицію художника Івана Іжакевича XIX століття в Трапезній палаті Києво-Печерської лаври.

ПАМ'ЯТЬ

Доторкнулася до склепу Деметри і мозаїки в базиліці Херсонеса

Реставраторка Інна Дорофійенко родом із Донеччини зберігала культурну спадщину по всій країні

Понад сорок років життя віддала Інна Дорофійенко праці в Софії Київській та Києво-Печерській лаврі. Фото з сайтів st-sophia.org.ua та kplavra.kyiv.ua.

Відновлювала Успенський собор Лаври

Із 1982 року, відколи очільником Управління реставрації став Микола Орленко, охоронно-реставраційна справа зосередилася на всьому історико-культурному середовищі. Ще через п'ять років створили історико-культурний заповідник «Стародавній Київ», реконструювали Червону (нині — Контрактову) і Поштову площі, а також вулиці тоді Жданова (тепер вона Петра Сагайдачного) і Зелінського (Покровську). Реставрували фасади Миколаївського костюлу Городецького, який на Великій Васильківській (тоді Червоноармійській), Золоті Ворота, фонтан «Самсон» і Гостинний двір на Контрактовій площі.

Значну реконструкцію провели до 1500-річчя Києва, а потім продовжили вже в незалежній Україні. Оживили храми Миколи Набережного, Миколи Притиска, відновлювали Маріїнський палац. Нового вигляду набули приміщення Національного банку і Верховної Ради України. Оновлювали головний залізничний вокзал «Київ-Пасажи́рський».

Відновили головні святині Києва, що були віхами національної історії і культури: церкву Богородиці Пирогощі на Подолі (1997), Михайлівський Золотоверхий собор та Успенський собор Києво-Печерської лаври (2000), зруйновані в 1930—1940-х. Роль Інни Дорофійенко у поверненні цих споруд на мапу Києва неocenінна.

Реставраторка розповідала, як, уперше стоячи на руїнах Михайлівського, роздумувала, варто відновлювати собор чи ні. Чимало колег були проти — мовляв, бутафорія. Вона ж заперечувала: «Але ж тут був монастир! Люди приходили сюди молитися. А його знищили з політичних мір-

Інна Дорофійенко досліджувала північну стіну першого ярусу Вірменської дзвіниці з композицією «Мучеництво святого Стефана» у Кам'янці-Подільському. Фото з сайту niaz kamenec.org.ua.

кувань. Куди людям тепер іти? Місце намолене. І ми не копіємо, а створюємо за зразками». Тоді пішла до святішого Філарета — вмовила.

Як головний художник-реставратор розробляла документацію з реставрації пам'яток живопису і була співавторкою концепції відтворення розписів інтер'єрів дзвіниці та мурів, інтер'єру Михайлівського монастиря й іконопису церкви Богородиці Пирогощі. Активно працювала над відновленням Успенського собору лаври.

Інна Дорофійенко — непересічна особистість, ентузіастка, вищою мірою компетентна і вольова керівниця, яка вміла обстоювати інтереси власної фахової корпорації. При цьому вона була елегантною пані, життєрадісною і приязною, говорила з незвичним для Києва галицьким акцентом, любила музику, багато років співала в хорі Будинку вчених.

Як членкиня ICOMOS (Між-

народної ради з охорони пам'яток та історичних місць) Інна Дорофійенко була вельми рішучою, дбаючи про збереження національних надбань і їх пропаганду в світі саме як українських. Якось порахувала, що понад сорок років життя віддала праці в Софії Київській та Києво-Печерській лаврі.

До Святої Софії в неї особливі пієтет і гордість. Разом із Людмилою Міляєвою, професоркою мистецтвознавства та знавчиною старовинного живопису, доклала зусиль, щоб тамтешні українські мозаїки у візантійському стилі проекспонували в нью-йоркському музеї Метрополітен на виставці «Слава Візантії» (1997 року), що сприяло визнанню України у світі як незалежної держави. Бо раніше все те показували під прапором Росії. Мозаїки викликали фурор у США. Зробили для іміджу України не менше, аніж дипломатичні місії.

Світла пам'ять і вдячність Інні Дорофійенко. ■

Наталка ШАМАНОВА

■ TAKE KINO

Академія пана Клякси з українською ученицею

Фільм Мацея Кавульського осучаснив повість польського класика з Вінниччини, яку вивчають у початковій школі двох країн

Нещодавно, у січні цього року, в прокат вийшов сімейний фантастичний фільм «Академія пана Клякси» (Akademia pana Kleksa) польського режисера Мацея Кавульського за мотивами класичної повісті Яна Бжехви. Наразі покази тривають у кінотеатрах сусідньої держави, яка прихистила багатьох українських біженців від війни. Це чи не єдиний закордонний сучасний дитячий фільм-казка, де є сильна і позитивна героїня, що презентує Україну. Тож «Академію пана Клякси» варто було б дивитися на екранах і українських кінотеатрів. Авторка «України молоді» подивилася новинку в польському кінотеатрі і ділилася враженнями.

Світла казка для важких часів

Казковий світ «Академії пана Клякси» (в українському перекладі — пан Ляпка, але дотримуватимемося польського написання Kleksa) добре відомий як у Польщі, так і в Україні, адже повість включена в програми початкової школи обох країн. До того ж Ян Бжехва (справжнє ім'я Ян Віктор Лесман) народився і виріс на Вінниччині в місті Жмеринка. Після відновлення незалежності Польщі 1918 року мешкав у Варшаві, де і відбулось його становлення як письменника.

Першу частину трилогії про доктора філософії, хімії та медицини, професора математики та астрономії Амбродзи Кляксу Бжехва створив у страшні роки німецької окупації, а видав 1946 року. Це була світла казка для важких часів.

Коли реальність потворна і нестерпна, яскраві фантастичні світи, створені силою уяви, допомагають не втратити віру в добро і жити попри все. «Академію...» перекладено на 16 мов світу, зокрема й українську. До недавня казка мала одну екранізацію 1983 року, на якій виросло покоління дітей 1990-х. Варто згадати, що частина зйомок тоді відбувалася в українському Криму, серед упізнаних туристичних локацій — замок «Ластівчине гніздо».

Видатного казкаря донині вшановують в обох країнах. У Жмеринці встановлено меморіальну дошку Яну Бжехві, а до 125-річчя з дня народження автора в місцевій публічній бібліотеці відкрили «Академію пана Клякси», видали збірник дитячих казок та облаштували тематичний сквер з мотивацийними лавками: «Мрій, малюй, мандруй з паном Кляксою» і залізною кованою фігурою професора.

У Польщі ж цьогоріч повернули на великий екран класичного казкового персонажа Пана Кляксу, переосмисливши його образ і концепцію Академії.

Вражають комп'ютерна графіка і нові герої

У новій екранізації казка Академія для хлопчиків, імена яких починаються на літеру А, стала міжнародною школою для дітей обох статей, де вони розвивають творчий потенціал, силу уяви та надприродні здібності. Польські кінокритики сприйняли фільм неоднозначно. Мовляв, комп'ютерна графіка вражає, але сценаристи відійшли від сюжету оригінального твору, на якому виросли покоління.

Проте фільм б'є рекорди касових зборів і подобається дітям. Сприяє цьому «кляксоманія» з потужною маркетинговою складовою: футболки, сумки, шкільна канцелярія, солодощі, освіт-

У фільмі «Академія пана Клякси» режисера Мацея Кавульського виразно впізнавана учениця з України.
Фото з сайту kleksacademy.com.

Письменник Ян Бжехва (Jan Brzechwa) — Ян Віктор Лесман — народився у Жмеринці 1898 року.
Фото з Вікіпедії.

РосорPHONE
Виконавиці Дарії Калінчук 15 років.
Фото надане акторкою.

ні програми на основі гри Майнкрафт тощо.

Найбільших несподіванок для знавців творчості Ян Бжехва у фільмі Мацея Кавульського — дві. Найперше: головний персонаж Адаш Незгудка у новій кінверсії — це Ада. Також серед учнів професора Клякси з'явилася дівчинка з України.

Починається фільм з того, що помічник професора Матеуш відвідує Японію, Китай, Мексику та інші країни світу, запрошуючи учнів на навчання. Раптом у кадрі з'являється стенові краєвиди й напис Ukraine. Дівчинка в ошатній вишитій сукні тренує сокола. Так з'являється одна з учениць академії — Наташа. На початку фільму вона говорить українською мовою, а на екрані в цей час з'являються польські субтитри.

Саме в ці хвилини, коли я переглядала фільм, з'ясувалося, що в залі чимало українських дітей. Вони радісно перешіптувалися й плескали в долоні, — наче отримали неочікуваний привіт із рідної домівки. До того ж учениця з України виявилася стовідсотково справжньою — її зіграла акторка українського походження Дарія Калінчук.

Українська учениця пана Клякси

Виконавиці Дарії Калінчук 15 років. Родом вона з Василькова, що на Київщині. Ще до повномасштабної російсько-української війни її родина переїхала до Польщі, а дівчинка розпочала акторську кар'єру, знімаючись у серіалах і повнометражних фільмах. За словами Дарії, акторської майстерності вона не вчилася, всі уміння поступово розвивала в кінопроектах. Вільно володіє польською мовою. В акторській візитівці зазначає також українську. Любить читати та грає на укулеле.

«Я читала оригінальну повість Яна Бжехви, коли навчалась у четвертому класі. Пам'ятаю, що історія мені дуже сподобалася, але засмучувало те, що в Академії вчилися тільки хлопці. Тому я дуже рада сучасній адаптації, — зазначає Дарія. — Спочатку, коли я зголосилася на кастинг, не знала, на яку роль мене оберуть. Під час проб усі сцени були відіграні польською, але думаю, що знання української мови допомогло мені здобути цю роль.

У фільмі більшість учнів академії — діти-актори різного етніч-

Минулого року, коли відзначали 125-ліття відомого уродженця, у Жмеринці на Вінниччині відкрили у бібліотеці Академію пана Клякси та встановили креативні лавочки і ковану фігуру професора.
Фото з сайту zhmerynka.city.

ного походження, що мешкають у Польщі. Працювати з ними було дуже приємно. Всі були дуже відповідальними та зосередженими на грі, але ми часто сміялися і добре проводили час».

Героїня у фільмі Дарії завжди усміхнена, позитивна й рішуча. Вміє розганяти хмари силою погляду, спілкуватися з птахами, допомагає головній героїні Аді боротися з навалюю вовків-перевертнів задля порятунку Академії. Такі персонажі в іноземних фільмах роблять українців видимими у світі, додаючи позитивного іміджу країні. Впродовж фільму героїня помітно вирізняється серед інших учнів, адже вбрана в стилізовані українські костюми з вишивкою.

«Моїм вбранням займалися дуже професійні костюмографи. Сукні та сорочки для героїні створила художниця-костюмер Гала Отенко. На кожному вбранні візерунки були вишиті вручну, що додало унікальності образам», — зазначає Дарія. Гала (Галина) Отенко створювала вбрання героїв для фільмів «Довбуш», «Гірки жнива», «Поводир».

Навала перевертнів отримує поразку

У новій «Академії» лунає антивоєнна риторика, що по-особливому відгукується нині, коли в Україні другий рік триває повномасштабна війна, а в сусідніх країнах наростає тривога через

перспективу стати наступними. У фільмі учні борються від навали вовків-перевертнів і перемагають. Виголошують проникливі монолози про зло, яке несуть війни, та важливість миру.

«Під час зйомок сцен боротьби я почувалася надзвичайно сильною та відважною», — зауважила 15-річна Дарія Калінчук. Знаючи, що в той самий час, коли знімали фільм, в Україні відбувалася велика відповідальність перед тими людьми, які переживають подібні страхоттв в реальному житті.

Юна акторка виступає на заходах на підтримку України та висвітлює це у своїх соцмережах. «Звичайно, для мене тема перемоги й миру в Україні дуже важлива. На святі Bielanski Dzień Młodzieży (Дні молоді Біляни) я виконувала під гітару пісню «Українська лють», щоб привернути увагу до подій в Україні. Я дуже вдячна за можливість презентації нашої країни в фільмі та можливості в такий спосіб підтримувати дітей у цей нелегкий час», — підсумовує Дарія.

Минулого року чи не в кожному польському кінотеатрі демонстрували український мультфільм «Мавка». Якісне сучасне польське дитяче кіно «Академія пана Клякси» з помітною українською складовою було би дуже доречним на екранах наших вітчизняних кінотеатрів. ■

НОМІНАНТ

Вій Ктулхувич

та інші персонажі реальності

Костянтин РОДИК

Новий роман Стівена Кінга «Казка» — ніби й не відкриває нам чогось нового. Бо, здається, він перепробував стільки різноманітних сюжетів і форм їхнього втілення, що якось аж неввічливо чекати якогось іще «нового». Ростислав Семків у вельми спостережливій книжці «Уроки короля жахів: як писати горор?» (К.: Rabulum, 2020) означає Кінгове письмо як «крафтову прозу». Те, що завжди гарантує очікуванням адекватність. Те, що пересилує читацький острах перед 750-сторінковим томом. І коли вже ця «цеглина» засмоктує вас без жодної надії лишити її непрочитаною, ви раптом усвідомлюєте, що не просто споживаєте приємно-крафтовий продукт, а смакуєте несподіваними домішками, які перетворюють «страву» на геть нову, раніше не знану. Переконаєтеся, що Кінгові по досі є чим дивувати.

Ну от найпростіше: чи не половина «Казки» — суто реалістична підліткова історія, цілком самодостатня. Мені, скажімо, пригадався Ромен Гарі з його романом «Життя попереду», що колись здобувся на Гонкурівську премію. Аж ні — автор круто перекладає кермо сторітелінгу, й ми опиняємося у фентезійному світі, так само з літературного боку зразкового. А в кінці солодкий цукор чарівної казки цілком розчиняється у гіркому чаї сьогодення, і ми бачимо, що життя без колаборації, без потурання злу так само можливе, якщо здолати заразну хворобу сіризни (пристосуванської «дорослості», «здорового глузду», здичавілої «толерантності і політкоректності»).

Взагалі-то, весь нинішній Кінг — це антиколабораціонізм. Це стало очевидним після «Зони покриття» (Х.: Клуб сімейного дозвілля, 2006) — після його рішучої відмови від рецептів Тімоті Лірі з розширення свідомості і підозріло закономірної (в Кінгових же термінах) автокатастрофи, в яку потрапив. До того головним оповідачем-наратором здебільшого був літератор-початківець. Ментальний стан, коли людина вже не юнак і ще не дорослий. Цей персонаж і досі актуальний, але його значно посунув підліток. Три попередні книжки Кінга — саме про «підліткові» проблеми: «Згодом» та «Якщо кров тече» (Х.: Клуб сімейного дозвілля, 2021) й «Інститут» (там само, 2020). Виняток становить лише детективний «Біллі Саммерс» (2022), про який «УМ» писала в номері від 05.04.2023, — там оповідачем є також літаматор, хоч тепер і не шкільний учитель словесности, а професійний кілер.

Світосприйняття підлітків — світ простих істин. За великим рахунком, параметри цього світу сформулював Ніцше. Недаромно його афоризм про прірву відлунує у багатьох Кінгових текстах. У збірці повістей «Якщо кров тече» відчитуємо: «Не слід гратися з тим, чого не розумієш. Моя бабуся казала, що не слід гукати, якщо не хочеш почути відповідь». Там же, в іншій

оповіді: «Якщо підеш туди, то побачиш набагато більше, ніж хотів би. Ось чому там замкнено, хлопчику».

Якось мене заскочив абзац із лише чотирьох слів: «Так я думав тоді». Пізніше сам Кінг розтлумачив: «Абзаци — мапи наміру» (Про письменство. Мемуари про ремесло. — Х.: Клуб сімейного дозвілля, 2017). У «Телефоні містера Геррігена» (зі збірки «Якщо кров тече») цей такт відбивається чотири рази: спочатку оповідачеві шість років, тоді він бачить усе те дещо інакше у дев'ять, потім до того переконлива історія піддається трансформації у тринадцять, і нарешті останню несподівану крапку ставить двадцятидворічний оповідач. Але що цікаво: зрештою усі вікові версії лишаяються, як-то кажуть, легітимними.

Це літературний прийом, що його першим — принаймні на рівні пам'ятно-талановитих творів — використав згаданий Ромен Гарі. У Кінга з ним чимало спільного. В романі «Згодом» є фраза, яка разом описує парадигму обох письменників: «Озираючись у минуле, я іноді думаю, що моє життя було, як роман Діккенса, тільки з мотюками». Більше за те, Кінг у «Згодом» фактично переклав назву Гарі «Життя попереду». І там, і тут — будь готовий, завжди.

Відтак «Згодом» — такий собі наочний посібник з підліткового виживання. Шоковий посібник: «Я не хочу тебе лякати, однак іноді переляк — це єдиний дієвий урок». Тож «краще бути частиною рішення, ніж частиною проблеми». Ну і, звісно, не без фірмового Кінгового глузу: «Якщо у вас параноя, це ще не значить, що за вами ніхто не стежить».

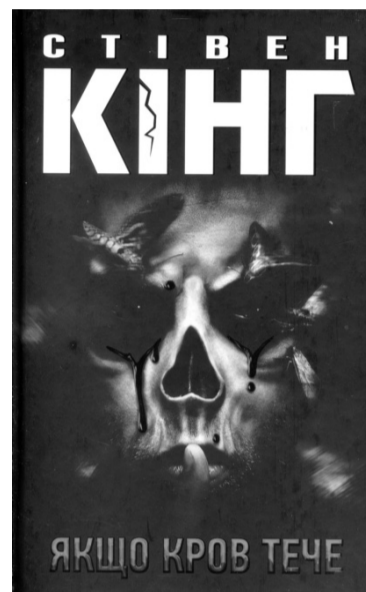
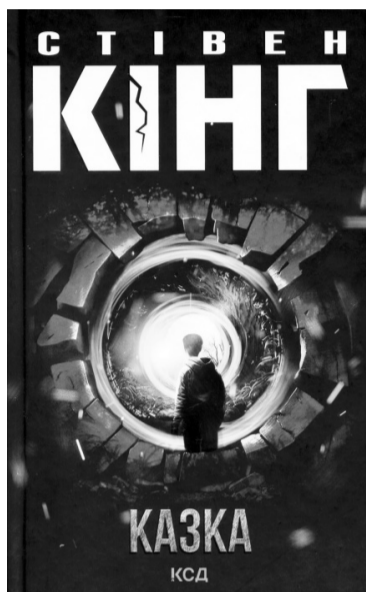
У книжці пана Семківа є таке: «Горор гартує психіку... Дрібні дози страху зміцнюють нашу психіку так, як регулярні тренування готують до перемоги майбутнього олімпійського чемпіона». І бійців спецназу теж, як про це свідчить Брендон Вебб у книжці «Приборкати страх: досвід «морського котика» (К.: Уакавоо, 2021): «Страх — ваш навігатор... Він укаже вам на те, що має найбільше

КОРОТКІ СПИСКИ: КРАСНЕ ПИСЬМЕНСТВО

Далі рецензуємо Короткі списки рейтингу-2023 (усі списки — на нашому партнерському сайті «Бук-воід»). Номінантів подано за абеткою — лавреати стануть відомі наприкінці лютого.

Сучасна зарубіжна проза/есеїстика

Ісабель АЛЬСНДЕ. Вітер знає моє ім'я. — Л.: Видавництво Анетти Антоненко, 272 с. (п)
Жан-Крістоф ГРАНЖЕ. Обраниці. — К.: BookChef, 640 с. (п)
Стівен КІНГ. Казка. — Х.: Клуб сімейного дозвілля, 752 с. (п)
Мілан КУНДЕРА. Ідентичність. — Л.: Видавництво Старого Лева, 120 с. (п)
Артуро ПЕРЕС-РЕВЕРТЕ. Королева Півдня. — Х.: Фабула, 432 с. (п)
Жузе САРМАГУ. Двійник. — Івано-Франківськ: Вавилонська бібліотека, с.(п)
Ольга ТОКАРЧУК. Емпусіон; Е. Е.; Шафа. — К.: Темпора, 360+248+56 с. (п)

значення». Неконтрольованим страх називають жахом. «Щоб від нього звільнитися, я мусив зустрітися з ним віч-на-віч», — пише спецназівець, несвідомо повторюючи філософське відкриття Декарта, яким він обдарував швейську королеву Христини. Це на початку XVII століття. Як там у Мамардашвілі: «Він каже: не треба бігти від предметів страху, тому що, біжучи, ви все одно страх з собою забере! А якщо підете на них з оголеною шпагою, то переконаєтесь у тому, що це лише повітря й тіні» (Картезіанські роздуми. — К.: Стило, 2000).

Про те саме і у Семківа: «Кінг навчив нас дивитися жахові прямо в вічі». Він також не згадує першоджерела, яке напевне знає, тож натомість пропонує компромісну формулу: «Горор... вберігає від помилок не гірше за філософію». Не знаю, чи Вебб знайомий з Декартом, та Кінга, напевно, читав; Вебб вислів «не дозволяйте чудовиськам негативу та поразки блукати у ваших головах. Не запрошуйте акул у свою голову» — це, вважаю, мотто кожного Кінгового твору. Тож, цілком правий Семків, коли пише про «профілактичне читання Кінга». Та й сам Кінг — про те саме: «Неминуче має прийти полегшення від того, що страх скінчився» («Якщо кров тече»).

«Ніколи не знати, на що навачиться чотирнадцятирічний хлопчина, так же? Вони повсюди гасяють, немов незірвані бомби», — це з Кінгового есею «Про письменство». І це можна вважати за рецензію на першу частину «Казки». Далі хлопець потрапляє у паралельний світ, довгий час не усвідомлюючи цього. Так, навкруги тріхи дивно, але цілком логічно й упізнавано. Й тільки тоді, як на вузькій вулиці «побачив, як цеглини одного будин-

ку і камені іншого повільно рухались всередину й назовні, ніби ті будинки дихали», — переконався, що він таки «десь» і що «став частиною казки».

Хлопець начитаний, тож у нього повсякчас виникають алюзії на хрестоматійні сюжети. Тут — «я подумав про Скруджа в «Різдвяній пісні в прозі», там — пригадав братів Грімм, «Чарівника країни Оз», «Джека і бобове зерно» і, звісно, Керролову Алісу. Один з тамтих персонажів говорить нашому героєві: «Це світ казок і легенд, як і твій». Інакше кажучи, усі ми, кожен з нас — живемо у власній казці, сформованій особистими мріями й очікуваннями. Закони в них бувають різні, але логіка їхнього побутування — всюди однакова. В цьому сенсі роман — путівник з медіаграмотности по казках. І важать не тільки старовинні історії, а й їхнє тлумачення. Прикметно згадано книжку Юнга про міфологічне вірування: «Я страшенно шкодував, що не поклав її в рюкзаку разом із харчами, пігулками і пістолетом».

Книжкове знання неоднораз рятую чотирнадцятирічного героя. Розгадавши чергову небезпечну загадку, він усвідомлює: «Я не зрозумів би цього, якби Дженні не познайомила мене з творами Лавкрафта, коли ми ще були в шостому класі». Такі випадки чимало, а наприкінці висновок: «За всю історію світу — всієї світів — незнання ніколи не виправило жодної помилки».

Ще раз повернімося до літературознавця Семківа. У своїй книжці «Як читати класиків» (К.: Rabulum, 2018) він розтлумачує студентам суть супермодного фентезійного тренду: «Так виглядає релігійна література агностичної епохи... Читання горору або фентезі, або варіантів наукової фантастики

— обов'язковий крок до текстів вищих рівнів». І далі згадує письменників-кентаврів, які рівною мірою високі що у жанровій, що в інтелектуальній прозі: Умберто Еко та його послідовники — Артуро Перес-Реверте, Ден Браун, Боріс Акунін, Юрій Винничук. І, звісно, Стівен Кінг: «За рівнем серйозности проблем, які цей автор розглядає у своїх текстах, він на голову випереджає більшість нашої теперішньої «серйозної» прози, яка силкується бути соціально-психологічною... Інтелектуальний письменник? Так, інтелектуальний. Освічений і достатньо глибокий... Можливо, горор — не той жанр? Але ж Гофман, По та Гоголь давно серед класиків! Детектив після Агати Крісті, фентезі після Толкіна, sci-fi після Бредбері та Гібсона — це давно не лише розважальні жанри... Культурній людині нашого часу не лише соромно не прочитати «1984», а й не менш ніяково залишитися без «Сяйва». Як викладач літератури кажу» («Уроки короля жахів»). Погджуюся цілком.

До речі, Гоголь — серед улюблених Кінгових авторів. І той зловисний сплячий бог, якого зрештою долають у «Казці», — то репліка не лише Лавкрафтового Ктулху, а й Гоголевого Вія. Навіть головна пересторога і там, і там однакова: «Ніколи не вимовляй його імені, щоб не пришвидшити пробудження».

У мемуарах про ремесло Кінг значить: «Сон має здатність перезавантажувати мозок». Сон тут, гадаю, не у вузькому психофізіологічному значенні, а як література взагалі. Відтак «Казка» — пам'ятний сон. ■

■ ХОКЕЙ

На емоційному піднесенні

Подолавши перший етап відбору, вітчизняна хокейна збірна стала на крок ближчою до Олімпіади-2026

Григорій ХАТА

Українські збірні з ігрових видів — дуже рідкісні гості на Олімпіадах. Причому, Олімпійські ігри-2024 в Парижі стануть дебютними для вітчизняних футболістів. Лише одного разу змагалися на Іграх й українські хокеїсти. Історичною для них була Олімпіада-2002 в Солт-Лейк Сіті.

Аби потрапити на олімпійський форум з обмеженими місцями, збірним доводиться конкурувати за невелику кількість позицій з досить великою когортю конкурентів. Скажімо, в чоловічому хокейному турнірі на зимовій Олімпіаді-2026 змагатиметься лише 12 команд. Вісім кращих за рейтингом збірних разом з господарями-італійцями потраплять туди напряму. А ще три перепустки будуть розіграні в кваліфікаційному турнірі.

На одну з них претендує й збірна України, котра днями пробилася до фіналу олімпійського відбору. Успіх певною мірою несподіваний, адже на двох попередніх циклах «синьо-жовті» зупинялися на старті кваліфікаційної дистанції.

Нинішній олімпійський відбір для збірної України розпочався в Польщі. І так само, як два попередні, мав досить багато шансів завершитися достроково. На рідному льоду саме польська збірна як найбільш рейтинговий колектив виглядала головним претендентом на виграш «пульки» та потрапляння до заключної стадії олімпійської кваліфікації.

Утім українська національна команда, котру віднедавна тренує Дмитро Христинич, спромоглася на спортивне диво, перевершивши в польському Сосновці всіх своїх конкурентів, зокрема й господарів — у серії післяматчевих булітів.

Як свідчила статистика, «синьо-жовті» не могли виграти у поляків попередні 15 очних двобоїв. Однак на шляху до Олімпіади-2026 українська команда переписала історію. Почергові перемоги над Південною Кореєю (4:0), Польщею (3:2 Б) та Естонією (5:3) вивели підопічних Христинича до фіналу кваліфікації.

Можливо, запорукою успіху української команди став особливий характер арени, на якій проходив цей мінітурнір. За словами польського легіонера збірної України Андрія Дениска, ArcelorMittal Park — це найменша за розміром льодова коробка в місцевому чемпіонаті, яка має швидкі борти, якісний лід та на якій завжди дуже багато фізичної боротьби.

Вочевидь Христинич, який провів не один рік на нестандартних за розмірами майданчиках НХЛ, віднайшов правильну тактику на матч із непростим конкурентом (а збірна Польщі в нинішньому сезоні гратиме на елітному чемпіонаті світу).

«Емоцій багато, вони усі позитивні. Добре, що ми виграли групу та вийшли у новий етап. Зробили крок до нашої мрії. Матч із Польщею дав нам емоційний поштовх. Усе зробили правильно», — наголосив наставник української команди.

Далі українській збірній буде точно складніше, адже на завершальному

Уперше за десяток років перегравши збірну Польщі, українські хокеїсти пробилася до фіналу олімпійської кваліфікації.

Фото з сайту fhu.com.ua.

етапі на неї чекають значно потужніші опоненти, як-то представники елітного дивізіону — збірні Словаччини та Казахстану. Для українського колективу, котрий міцно загруз у третьому за силою дивізіоні планети, це буде й справді серйозне випробування. Можливо,

Дмитро Христинич прямо й не скаже, утім найголовніше, що можуть здобути його підопічні в серпневих матчах олімпійської кваліфікації, — це важливий досвід, який знадобиться команді для майбутньої боротьби за підвищення в класі на світовій арені. ■

Олексій ПАВЛИШ

■ БІАТЛОН

Відсутність результату — теж результат

Українські біатлоністи поки далекі від нагород на чемпіонаті світу в Чехії

Нове Место-на-Мораві, яке цьогоріч приймає чемпіонат світу, — знакове місце на біатлонній мапі для України: наші стріляючі лижники на трасі в Чехії неодноразово брали медалі різного рівня, а світовий форум 2013 року із «золотом» Олени Білосюк у спринті та загалом п'ять нагород і досі гриють душу вітчизняним уболівальникам.

Проте зараз на такий медальний доробок розраховувати не доводиться (принаймні поки що): враховуючи результати збірної в останні два сезони, — і один фініш на подіумі буде за щастя. Рівень наших біатлоністів зараз такий, що для фінішу в топ-3 треба не лише показати свою найкращу гонку і, відверто кажучи, стрибнути вище голови, а й розраховувати на осічки фаворитів.

Перші ж гонки в Нове Место поки підтверджують рівень наших провідних біатлоністів у межах топ-15 — топ-25 та у межах топ-6 — топ-8 в естафетах. Так, у стартовій гонці ЧС-2024, у змішаній естафеті, наша команда у складі Артема Прими, Дмитра Підручного, Юлії Джими та Ірини Петренко фінішувала сьомою: до неідеальної стрільби додалися проблеми з лижним ходом.

«З точки зору зайнятого результату — команді міцні чотири бали за п'ятибальною шкалою. Але якщо дивитися, що можна додати, є широке поле для діяльності, як і завжди у біатлоні. Це була досить вдала гонка, але в естафеті ще стільки за рахунок чого можна додати — просто бери і пра-

Христина Дмитренко наразі показала найкращий результат серед українців в особистих гонках.

Фото: Getty Images.

цюй», — оцінив виступ команди старший тренер жіночої збірної Микола Зоц.

Значно більше оптимізму тренеру дав виступ підопічних у спринті, де вони повним

складом фінішували у топ-30. З ідеальною стрільбою найвище серед українок фінішувала дебютантка ЧС, бронзова призерка цьогорічного ЧС Христина Дмитренко (12-те місце).

«Цілком задоволена самим результатом, що посіла 12-те місце. Це була моя ціль — дійти у топ-20, рада, що вийшло це зробити на чемпіонаті світу», — наголосила Христина.

Натомість її партнерки по команді — Петренко, Джима та Анастасія Меркушина — фінішували на 19-му, 21-му і 29-му місцях відповідно. Проте гонка переслідування у дівчат не склалась — нікому з українок не вдалось покращити стартові позиції. Далі у програмі — індивідуальна гонка, де надії покладаються на Юлію Джиму: раніше вона за умови чистої стрільби вже кілька разів була близькою до медалей.

Натомість серед чоловіків спринт до свого активу може записати лише Дмитро Підручний, який з одним промахом став 21-м. У персьюті ж покращити результат йому завадили одразу три промахи — у підсумку 23-те місце. Натомість провалили спринт Артем Прима (60-те місце і невихід на гонку переслідування) та Антон Дудченко (лише 39-те місце з двома нулями). Дудченко, щоправда, вдалось реабілітуватись у персьюті — з чистою стрільбою він замкнув топ-25.

Окрім індивідуальних гонок, Зоц разом із тренером чоловічої команди Юраєм Санітрою роблять ставку і на сингл-мікст, на який планують заявити найсильніший склад. Традиційно високі сподівання в українських фанатів і на класичні естафети.

Поки українці лише в пошуку найкращих кондицій, на ЧС домінують французька та норвезька збірні. Норвежці на чолі з Йоганнесом Бьо завоювали всі місця на подіумі і в спринті, і в персьюті, натомість французьки на чолі з Жулією Сімон узяли всі три нагороди у спринті і дві — у гонці переслідування. ■

Олексій Серед
український стрибун у воду**«Це четвертий для мене чемпіонат світу і нарешті мені вдалося взяти індивідуальну медаль. Я зібрався і зробив це. Все склалося так, як я й хотів».**

ВОДНІ ВИДИ

Робота великої команди

На акватичному форумі в Катарі українська збірна зі стрибків у воду здобула на вищій першій в історії медаль у змаганнях чоловіків

Григорій ХАТА

Узагалі-то у спортивному світі не прийнято проводити в олімпійський рік чемпіонати світу. Подіями такого масштабу тут намагаються насолоджуватися окремо. Проте, коли через пандемію ковіду Міжнародному олімпійському комітету довелося перенести Олімпіаду-2020 у Токіо, шкереберть пішли й інші раніше затвержені графіки.

Відірвана від реальності логіка вважає чимось незрозумілим проведення в шестимісячний період одразу двох чемпіонатів світу з водних видів спорту, однак саме такий вихід знайшли керівники FINA для того, щоб на практиці відбулися «ЧС-2021» у Фукуоці та «ЧС-2023» у Катарі. У підсумку вийшло так, що перший провели з дворічною затримкою — у липні 2023 року, а наступний акватичний форум через пів року вже завітав до катарської столиці — Дохи.

Побачити, як виглядають напередодні головних стартів чотириріччя кращі представники водного світу, досить цікаво. Однак зовсім не факт, що з таким неймовірно насиченим графіком усі вони в Досі працювали на максимумі. Як не крути, а найважливіший у 2024 році старт — усе ж Олімпійські ігри в Парижі.

«Виступ на чемпіонаті світу дав зрозуміти, що ми можемо боротися за призові місця на найвищому рівні. Наша головна мета — це Олімпіада, й саме до неї ми повинні підійти в оптимальній формі, й зробимо для цього все можливе», — підсумував свій виступ на ЧС у Катарі 16-річний український стрибун у воду Кіріл Болюх.

Стрибун у воду Олексій Серед став дворазовим призером чемпіонату світу з водних видів у Катарі. Фото з сайту www.worldaquatics.com.

Удвох із 18-річним Олексієм Середою вони здобули на акватичному планетарному форумі «бронзу» на 10-метровій платформі, чим неабияк потішили своїх

наставників та вболівальників.

На минулому «мундіалі» у Фукуоці український дует на цій же висоті разом зі «сріблом» отримав і олімпійську ліцензію. Відтак, необтяжені додатковими завданнями, стрибали у Досі хлопці легко й невимушено.

«Вважаю, що третє місце на чемпіо-

наті світу — це дуже добре», — оцінив результат Болюх, хоча й не став приховувати, що працювати є над чим.

А в індивідуальних стрибках із вишки Олексій Серед загалом викликав фурор, оскільки вперше в історії України виграв у цьому змагальному виді індивідуальну нагороду на ЧС серед чоловіків.

«Це четвертий для мене чемпіонат світу, і нарешті мені вдалося взяти індивідуальну медаль. Я зібрався і зробив це. Все склалося так, як я і хотів», — зазначив Олексій. У фіналі він заробив рекордну для себе суму балів (528,65), пропустивши поперед себе двох китайських стрибунів.

За словами Середи, медалі, котрі українські водні акробати вибороли в Досі, — це величезна праця великої команди: хореографів, масажистів, тренерів загальної та спеціальної фізичної підготовки, лікарів, психологів, президента федерації Ігоря Лисова. «Я всім щиро дякую. Головне те, що ми можемо тренуватися завдяки ЗСУ в такі важкі для нас та нашої країни часи й представляти Україну на міжнародних стартах», — наголосив дворазовий призер світової першості в Катарі.

Додамо, що, окрім двох нагород, здобутих на катарських трамплінах, виборола українська збірна на ЧС іще й нагороду в артистичному плаванні. На завершення змагань у Досі своє слово мають ще сказати й вітчизняні плавці. ■

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Далі буде більше

Іменита вітчизняна стрибунка у висоту розпочала олімпійський рік з рекорду сезону в світі

Григорій ХАТА

Близькість літньої Олімпіади в Парижі спонукає спортсменів шукати свої максимальні можливості. На шляху до своєї пікової форми вони мають чіткі орієнтири. Після Олімпійських ігор-2020 іменита вітчизняна атлетка Ярослава Магучіх пообіцяла, що на наступних Іграх неодмінно підвищить рівень своїх медальних амбіцій і після токійської «бронзи» в столиці Франції змагатиметься за олімпійське «золото».

На минулій Олімпіаді піднятися на третю сходинку п'єдесталу Ярослава змогла завдяки вдалому стрибку на 2 метри. Водночас переможниця тих змагань Марія Ласицкене, котра тоді виступала під прапором олімпійського комітету росії, взяла висоту 2,04.

Відтак орієнтир для Магучіх — чіткий і зрозумілий. І символічно, що саме з підкорення цієї висоти — 2,04 м — Ярослава розпочала олімпійський рік.

На міжнародному стрибковому турнірі в німецькому Коттбусі іменитий українці не було рівних. Уже на позначці 1,98 м всі її конкурентки завершили

На початку 2024 року в німецькому Коттбусі Ярослава Магучіх встановила рекорд сезону в світі. Фото з сайту uaf.org.ua.

стрибковий процес. А українка поступово набирала висоту й після вдалого підкорення 2,01 із другої спроби взяла й 2,04, показавши таким чином найкращий результат сезону в світі.

«Рада почати рік із 2,04 і рекорду сезону в світі. Сьогодні була хороша боротьба. Далі — більше, й дякую за вашу віру в мене», —

звернулася в інстаграмі до своїх шанувальників Магучіх.

Після цього успіху Ярослава піднялася на восьме місце в історії за кількістю стрибків на понад два метри.

А далі українка завітала до США, де знову долучилася до рекордної події. Її досягнення стосувалося історії турніру золотої

На турнірі в Нью-Йорку Магучіх обмежилася grosмейстерською висотою в 2 метри. Фото з сайту sport.ua.

серії Світового легкоатлетичного туру в Нью-Йорку. Можливо, сам по собі результат 2,00 виглядає не таким уже й захмарним, утім для нью-йоркських стартів це рекорд змагань. Узяти в Нью-Йорку grosмейстерську висоту Магучіх було не так уже й просто: підкорилася вона українській атлетці лише з третьої спроби.

Зрештою, намагалася тут Магучіх перевершити свій кращий результат сезону, утім підкорити планку на висоті 2,05 не змогла.

«Мені складно брати участь у змаганнях після того, як я прочитала новини про російські ракети, запущені по цивільних. Я думаю, скільки людей загинуло, скільки людських будинків було зруйновано. Це важко», — пояснила свій відносно невисокий результат у Нью-Йорку Магучіх.

Щодо її суперниць, то другою на турнірі категорії «Голд» Millrose Games із результатом 1,97 м стала господарка змагань Вашті Каннінгем, а на третю сходинку п'єдесталу піднялася Наваль Менікер із Франції — 1,86.

Поступово набирає форму й лідер чоловічої збірної України зі стрибків у висоту Андрій Проценко. Свій перший у новому році міжнародний старт він не завершив через м'язову травму. Але швидко відновився й на турнірі UdinJump Development в італійському Удіне посів третє місце, показавши результат 2,18 м. А домінував у секторі кубинець Луїс Зайяс, який узяв 2,26 м. Цікаво, що в 2021 році тут, в Удіне, Проценко, так само в протистоянні з представником Куби, здобув перемогу, сягнувши 2,28 м. ■

ТАКЕ КІНО

Стало ніяково...

Глядачі занепокоєні сценою з фільму «Дівчина Міллера»

Лада ОСА

Нещодавно на екрани кінотеатрів вийшла нова стрічка «Дівчина Міллера» від режисерки Джейд Голлі Бартлетт про кохання між викладачем і студенткою. Невдовзі глядачі почали критикувати постільну сцену в соцмережах, називаючи її «огидною» і «жахливою» через 31-річну різницю між акторами. Про це пише видання People.

Головні ролі у фільмі зіграли Дженна Ортега (уже відома за роллю центральної персонажки в однійменному серіалі «Венздей») та Мартін Фрімен (зірка «Хоббіта» і «Шерлока»).

За сюжетом, 18-річна студентка Каїра Світ знайомиться з професором англійської літератури Джонатаном Міллером. Дівчина має написати оповідання у стилі свого улюбленого письменника і вивчає всі книжки з наданого Джонатаном списку. Високий рівень знань студентки спонукає професора дати їй особливе творче завдання. Під час спільної роботи над проектом між ними зав'язуються складні романтичні стосунки.

Координаторка інтимної близькості стрічки Крістіна Арджона заповнила, що акторам було «комфортно» під час зйомок.

«Протягом усього процесу з Дженною взаємодіяло дуже багато людей, щоб переконатися, що це відповідає тому, що їй комфортно, а вона була дуже рішучою і впевненою в тому, що хоче робити», — зазначила вона.

Арджона також пояснила, що під час зйомок актори обговорювали «рівень оголеності» та «додаткові бар'єри». Крім того, у них була «можливість передумати в день зйомок, якщо вони не захочуть робити якийсь з елементів, які ми обговорили».

Однак, незважаючи на це, чимало глядачів висловили свою

Кадр з фільму.

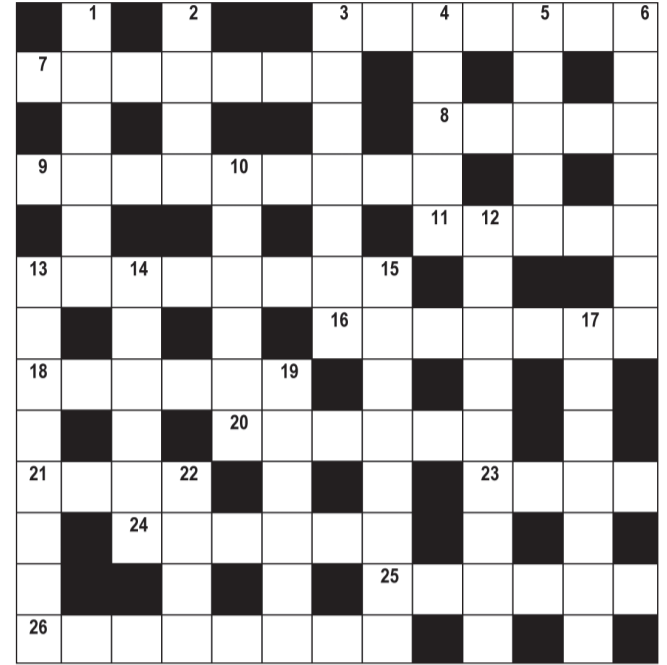
зневагу до інтимних сцен, які зрештою потрапили у фільм. Причому, один із них написав: «Мені ніяково від цього», передає Daily Mail.

«Мені здається, я нарешті припиняю дивитися ці фільми про різницю у віці. Вони всі огидні, і я втомилася від цього. Жодна інша сцена Дженни Ортеги чи Мартіна Фрімена не могла б компенсувати це для мене», — каже глядачка.

У Daily Mail зазначають: «Людьми потрібно змиритися з тим фактом, що Дженна — не Венздей Адамс, а доросла жінка й талановита акторка, яка шукає серйозні ролі».

Режисерка і сценаристка фільму Бартлетт витратила роки, намагаючись втілити фільм у життя, що посів у 2016 році місце в «Чорному списку» — платформі, яка висвітлює непродуксовані сценарії та допомагає сценаристам і продюсерам показувати свої роботи на великому екрані.

Фільм «Дівчина Міллера», котрий у 2011 році Джейд написала як п'єсу, був випущений кінокомпанією Lionsgate у кінотеатри 26 січня, а його прем'єра відбулася на Міжнародному кінофестивалі в Палм-Спрінгс на початку цього року.

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №7

По горизонталі: 3. Старовинне укріплення — п'ятикутна бойова споруда на розі фортечного муру. 7. Відома країнська письменниця, авторка романів «Польові дослідження з українського сексу» та «Музей покинутих секретів». 8. Православна ікона із зображенням Ісуса Христа, Богоматері чи когось із святих. 9. Давня назва міста Хмельницького. 11. Антипод Раю. 13. Донька царя Едіпа, яка разом із ним пішла у вигнання. 16. Народна назва кіпи — єврейської ритуальної шапочки, яку зобов'язані носити всі чоловіки. 18. Угорський варіант імені Степан. 20. Дерев'яна палиця, до якої прикріплюється полотнище бойового прапора, на яку настромлюється вістря списа. 21. Група з атомів вуглецю і водню, присутня у спирті та інших органічних сполуках. 23. Американська космічна агенція. 24. Давньогрецький філософ. 25. Комаха, яку називають «хлібний хрущ». 26. Місто на Донеччині поблизу лінії фронту.

По вертикалі: 1. Відомий британський поет-романтик. 2. Друге ім'я Роберта Стівенсона. 3. Драма Лесі Українки, заборонена в радянські часи. 4. Колода, вкопана вертикально. 5. Одна з літер латинського алфавіту для позначення в математиці невідомого числа.

6. Заперечення, привід для дискусії. 10. Американська назва пуми і український броневий автомобіль, який виготовляють на Кременчуцькому автомобільному заводі. 12. Ідеологія та рух за співпрацю і взаєморозуміння між християнами різних конфесій. 13. Знаменитий східний середньовічний лікар і філософ. 14. Популярна електронна гра, суть якої полягає у майстерності складання різних блоків в одну лінію, яка після цього зникає. 15. Один із серіалів каналу «1+1». 17. Музика, що пройшла випробування часом. 19. Надмірна емоційність. 22. Скандинавський міфічний бог-жартівник, чю маску знайшов герой Джима Кері в однойменному фільмі.

Кросворд №6 від 7 лютого

С	А	Р	К	А	З	М	М	У	Р	О	М
О	Е	М	І	О	И	А					
Л	І	В	С	І	С	Е	В	І	Л	Ь	А
О	Е	Н	Т	Ч	О	Т					
Д	І	Р	А	П	Е	Д	А	Н	А	Н	
А	С	Р	З	Н	І	С	И				
С	О	Н	Н	І	К	З	Я	О	С	О	К
А	С	Р	З	Н	І	С	И				
М	І	Ж	О	К	Е	Й	Л	Е	З	О	
А	Р	Е	Т	Й	Т	Л	Р	І	Б		
Р	Е	Й	Т	Н	Г	Я	Л	І	Ц	Я	
І	Ц	Н	А	Г	К	В					
І	Р	Е	М	А	Н	І	А	Г	А	Р	А

Наш партнер — Європейський фонд за демократію.

ПРИКОЛИ

Спробуйте один день говорити правду, і вже до вечора ви будете безробітний, самотній, проклятий і покинутий інвалід, що лежить у реанімації.

— Як я вас впізнаю?
— Вам назустріч йтиме жіночка, і ви подумаете: «Лиш би не вона!!!».
Так от, це буду я...

Чоловік з дружиною дивляться фільм жахів. На екрані з'являється монстр. Дружина:

— Ой, мама...
Чоловік:
— Впізнала, так?

Їздили вчора на екскурсію на хлібзавод. Тепер я не їм хліб. Сьогодні були на м'ясокомбінаті. Тепер я не їм м'ясо. Завтра екскурсія на лікеро-горілчаній. Я не їду.

Помітила, що з кожним роком я стаю все сильнішою: сумку з продуктами на 500 грн стає носити все легше і легше...

ПОГОДА

15–16 лютого за прогнозами синоптиків

Київ: хмарно, без опадів. Вітер південно-західний, 1-2 м/с. Температура вночі +2...+3, удень +3...+4. Післязавтра вночі +1...+2, удень +2...+3.

Курорти Карпат: хмарно з проясненнями, без опадів.

Славське: вночі 0...-1, удень -1...+5.

Яремче: вночі 0...-3, удень -1...+4.

Міжгір'я: вночі 0...-1, удень +1...+6. **Рахів:** вночі -3...-6, удень -3...+3.

сонячно

мінлива хмарність

хмарно

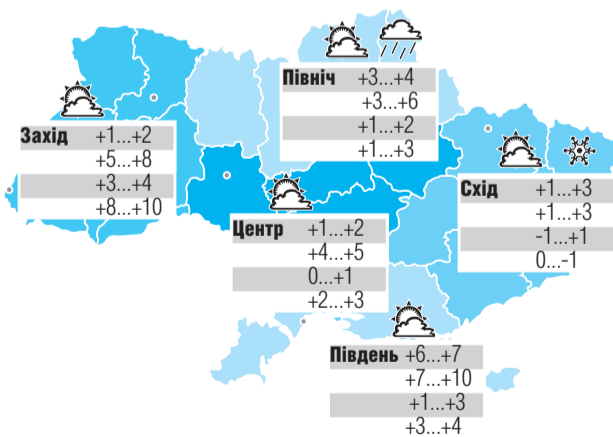
дощ

сніг

дощ, гроза

Передплатні індекси: 60970, 1555
Наша адреса: 03057, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефон редакції: +38 091 625 66 32
Електронна пошта редакції: ukrmoloda@ukr.net
Рекламне бюро: reklama-umoloda@ukr.net
Відділ реалізації: 454-84-41
sale_umoloda@ukr.net
«УМ» в інтернеті: http://www.umoloda.kyiv.ua

Відділи:
економіки — wagmer@ukr.net
культури, історії, суспільних проблем — vsamchenko@i.ua

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець —
ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію:
КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.
Комерційні публікації виходять під рубриками:
«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,
«Фінансова експертиза», «Здоровенки були», «Це — працює!»,
«Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми»,
«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,
«Вітаємо», «Любов і шана».
Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах:
«Преса України» — у Києві
Зам. 3009007
«Видавничий дім
«Високий Замок» — у Львові
Зам. блок № 25
Верстка та виготовлення
фотоформ —
комп'ютерний центр
редакції «УМ»,
Газета виходить
щосередини
Тираж 58168